

MODERN SCIENTIFIC CHALLENGES AND TRENDS

**COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS
OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE**

ISSUE 3

London • 2018

MODERN SCIENTIFIC CHALLENGES AND TRENDS

ISSUE 3

JUNE 2018

Collection of Scientific Works

LONDON, UNITED KINGDOM
Scientific Publishers "iScience"
28th June 2018

ISBN: 978-1-9997898-5-5

MODERN SCIENTIFIC CHALLENGES AND TRENDS: a collection scientific works of the International scientific conference (28th June, 2018) - London: Sp. z o. o. "iScience", 2018. – 49 p.

Languages of publication: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, ჯუჯრენი

The compilation consists of scientific researches of scientists, post-graduate students and students who participated International Scientific Conference "MODERN SCIENTIFIC CHALLENGES AND TRENDS". Which took place in London on 28th june, 2018.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

ISBN 978-1-9997898-5-5

© Sp. z o. o. "iScience", 2018

© Authors, 2018

TABLE OF CONTENTS

SECTION: HISTORY SCIENCE

Ахмедова Севар (Бухоро, Ўзбекистон) XIX-XX АСР ЕВРОПА ВА АМЕРИКА АДАБИЁТИ.....	4
Кулдашова Н. Б. (Бухоро, Ўзбекистон) КУРАШ – ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ СПОРТ ТУРИ.....	9

SECTION: INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Shukurov Avaz Ro'ziboevich (Buxoro, Uzbekistan) PERSPEKTIVADA SOYALAR YASASHNI 3D MaxDA NAMOIYISH QILISH.....	12
--	----

SECTION: PEDAGOGY

Шермухамедова Н. А. (Бухара, Ўзбекистон) МЕТОДИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРЕЗЕНТАЦИИ НА УРОКАХ.....	16
--	----

SECTION: PHILOLOGY AND LINGUISTICS

Haitova Gulshan (Buxoro, Uzbekistan) XORIJIY TILLARNI O'RGANISHDA TIL KO'NIKMALARINING ROLI.....	20
Haitova Gulshan (Buxoro, Uzbekistan) VALEURS DES CONJONCTIONS EN FRANÇAIS.....	23
Jurayeva Malokhate (Boukhara, Ouzbékistan) LES PARTICULARITÉS DE MODALITÉ DANS DES CONTES FRANÇAIS ET OUZBÈKS.....	26
Shakirov Rustam (Bukhara, Uzbekistan) LE FACTEUR ÂGE DANS L'ENSEIGNEMENT DE LA PHONÉTIQUE AU PRIMAIRE.....	29
Tairova M. H. (Boukhara, Ouzbékistan) LES VERBES MODAUX LEURS RÔLE DANS LES PHRASES.....	32
Адизова О. И. (Бухара, Ўзбекистон) АДАБИЁТДА БИОГРАФИК МЕТОДНИНГ ГЕНЕЗИСИ ВА ШАКЛЛАНИШИ.....	35
Anvarova Shokhsanam Akhror Khizi, Mamajonova Feruza Gayratovna (Gulistan, Uzbekistan) THE METHOD OF ORGANIZING PROFESSIONAL COMPETENCE IN ENGLISH LANGUAGE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	39
Aliboyeva Aziza Abdurazzokh Khizi (Gulistan, Uzbekistan) WAYS TO TEACH THE ORAL FOLK TALES TO ELEMENTARY SCHOOL PUPILS FOR IMPROVING MORAL QUALITIES.....	42

SECTION: PHYSICAL CULTURE

Kuldachova N. B. (Boukhara, Ouzbékistan) LE SPORT EST UN PHENOMENE UNIVERSEL DANS LE TEMPS ET DANS L'ESPACE HUMAIN.....	46
--	----

SECTION: HISTORY SCIENCE

Ахмедова Севар
Бухоро давлат университети талабаси
(Бухоро, Ўзбекистон)

XIX-XX АСР ЕВРОПА ВА АМЕРИКА АДАБИЁТИ

The article deals with the literature as the soul and foundation of culture. About the literature of America and Europe in the XIX-XX centuries' and XIX century's romance and realistic literature are discussed.

Мазкур мақолада адабиёт миллат руҳият мулки, маънавиятнинг асоси ва кўзгуси эканлиги ҳақида сўз боради. XIX-XX аср Европа ва Америка адабиёти, XIX аср романтизм ва реализм адабиёти ижодкорларининг сермаҳзуп ижоди тўғрисида фикр юритилади.

В данной статье идет речь о культурном наследии и духовном основании литературы народа. Рассматривается литература XIX-XX вв. Европы и Америки, направления романтизма и реализма XIX века и их представителей.

Адабиёт маънавиятнинг асоси, миллатнинг кўзгуси, овозидир. Адабиёт бу миллат руҳият мулки бўлиб, жамиятдаги ютуқ ва камчиликлар, ёмон ва яхши хулқлар, миллатнинг ўтмиш ва келажаги, тил ва қадриятлари, ўзлиги, диёнат ва эътиқоди, боринги ҳар бир жабҳадаги муомала ва муносабатлари ана шу адабиётда, энг сара асарларда ўз аксини топади. Миллатни дунё сахнасига олиб чиқадиган воситалардан бири шубҳасиз адабиётдир. Адабиётсиз жамиятнинг, миллатнинг аҳволини тасаввур қилиш қийин. Инсон онг ва фикрсиз, ҳис-туйғусиз, руҳсиз, шуурсиз яшаши мумкинми?

Ҳар бир халқнинг ўз табиати, турмуш шароити, урф-одати, маданияти ва ўзига хос адабиёти бўлгани бўлгани каби, Американинг ҳам такрорланмас, ўзга халқлар ва мамлакатлар бадиий ижоди билан солиштириб бўлмайдиган сўз бустони бор. Тарихан олиб қараганда, ўзига хос шаклланиш ва ривожланишига эга бу мамлакатнинг бадиий адабиёти ҳам испанлар, инглизлар, шунингдек, француз, рус, япон ва бошқа халқлар маданияти таъсирида пайдо бўлган ва тараққий этган.

XIX асрнинг охири ва XX бошида қарор топган танқидий реализм адабиёти ўз моҳияти билан демократик характердадир. Танқидий реализм буржуа жамияти ва унинг зулм даҳшатларига қарши норозиликларни акс эттиради. Ҳар бир ёзувчининг қобилияти ва дунёқарашига қараб бу норозилик турли меъёрда, баъзиларида кучли, баъзиларида мўътадил намоён бўлади. Шу билан бирга реалистлар ўз ижодларида тинчлик, озодлик ғояларини ифода этадилар. Масалан, инсонпарвар Анатолий Франс ҳаётнинг маълум даврида тарихнинг такрорланиш ғоясини ёқлаган. Р.Роллан эса анча вақтгача

ёмонликка яхшилик қил, зўравонликка қарши турма деган фалсафани тарғиб қилган. Мопассанга эса, ижодининг провордида, Шопенгауэр фалсафаси таъсир кўрсатган. Ж. Лондон эса баъзи вақтларда Спенсер ва Ницше қарашларига яқин турган. Бундан ташқари танқидий реализм ўз ривожидавомида турли адабий оқимларга дуч келган ва қисман улар таъсири остида ҳам бўлган. Масалан, натурализм Мопассан, Генри Манн, Т. Драйзер, символизм Ибсен, Гауптман, Роллан ижодига таъсир этган. Романтизм эса М. Твен, Ж. Лондон, Ибсен ижодларида реализм билан қоришиқ ҳолда давом этган.

Айрис Мердок инглиз адабиётида кучайиб бораётган реалистик изланишлар йўлида ижод қилди. Унинг илк ижодида ҳукм сурган романтизм унсурлари 60-йилларга келиб тўлақонли реалистик баёнга сингиб боради ва адиба XIX аср реалистик анъаналарини давом эттирган ҳолда ўзига хос услуб яратади.

Адибанинг фикрича, романнавис ёзувчининг асосий вазифаси - тўлақонли инсон характери яратиш.

Бир неча йилдан сўнг Мердок романнинг ичида персонажлар бемалол ҳаёт кечираётган янги қурилган уйга ўхшатилади. Бу истиора адибанинг ижодини тушунишга ёрдам беради. Ўттиз йил давомида Мердок ўзи яратган йигирмадан ортиқ романларида фақат ўз характерига хос характерланувчи, ўзгарувчан, эркин фикрловчи персонажларни аниқ композицияга эга асар структураси доирасида кўрсатади. Айрис Мердокнинг “Тўр остида” романи К. Эмис ва Ж. Уэйн романларидан сўнг чиққанда дастлаб уни “жаҳлдор ёшлар” ҳаракатига мансуб деб қабул қилинди.

Ғарбий Европанинг кўп ерлари, шу жумладан Скандинавия ҳамда славян мамлакатлари миллий адабиётларида реализм қарор топади ва адабий оқимлар орасида у асосий йўналиш сифатида қолади. Ғарбдаги реалистик адабиётнинг ривожига рус ёзувчиларидан Л. Толстой, А. П. Чехов, И. С. Тургеневларнинг ижобий таъсири ниҳоятда катта бўлганлиги шубҳасиз.

XIX асрнинг иккинчи ярмида юзага келган натурализм ҳам ўша давр адабиётида маълум роль ўйнади. Натурализм негизида Огюст Конт ва бошқаларнинг позитивизм фалсафаси ва эстетикаси ётади.

Европада романтизм адабиёти XVIII асрнинг охири ва XIX асрнинг бошларида шаклланди. XIX асрнинг танқидий реалист ёзувчилари воқеийликни кенгроқ, чуқурроқ акс эттиришда романтиклар тўплаган ижодий тажрибага суянадилар. Романтизм адабиётининг баркамол характерлар яратиш ҳаёт зиддиятларини йирик кантраст образлар тўқнашувида кўрсатиб бериш каби хусусиятлар йирик ёзувчилар реализмнинг шаклланишига ўз ҳиссасини қўшди.

Инглиз адабиётида романтизм Оврўпо инқилобий ҳаракати даврида шаклланган бўлиб, инглиз романтиклари мавзуни қайси даврдан олишларига қарамай, ўз замонасига мурожаат қиладилар. Улардан бири Байрон бўлиб (1788-1824), ижодида даврининг барча зиддиятлари акс этган. Асарларида замонасидаги миллий озодлик ҳаракатини (Испания, Албания, Италия, Греция) ирланд халқининг Англия зулмига қарши олиб борган курашларини тасвирлади. «Чайльд - Гарольднинг зиёратлари» лиро-эпик достонида исёнкор шахс билан адолатсиз жамият ўртасидаги тўқнашув ҳикоя қилинади. Асар қахрамони зодагон йигит Чайльд Гарольд Англия муҳитида бўғилади. Ўз уйини

ташлаб, узоқ денгиз сафарига отланади. Аммо унинг ўтмиши каби келажаги ҳам умидсизлик кайфиятларига тўла. «Шарқ дostonлари»да шоирнинг адолатсиз жамиятга нисбатан муносабати кўрсатилган, инглиз замонаси, унинг тартибларига қарши исёни ифодаланган.

Ижодининг чўққиси «Дон-Жуан» шеърий романи бўлиб, шоир замонасидаги муҳим ижтимоий воқеаларга, масалаларга ўзининг танқидий муносабатини билдиради. Дон Жуан образи шоирнинг романтик қаҳрамонларидан фарқ қилиб, мутлақо реал воқеалар, реал одамлар билан тўқнашади. Шу сабабли ҳам Дон Жуан образи реализмга яқин туради.

Байроннинг «Сулиотларга бағишланган қўшиқ», «Кефалония дафтарлари», «Греция ҳақида сўнги сўзлар» каби асарлари эрксевар грек халқи ҳаётига бағишланган.

Инглиз романтикларидан Шелли, Вальтер Скоттлардир. Шелли «қиролича Маб», «Ислон кўзғолони», «Озод қилинган Прометей» поэмалари, ҳажвий ва ишқий мавзудаги лирик шеърлар авторидир.

Вальтер Скотт эса тарихий романлар автори сифатида жаҳон адабиётида ном қолдирган. Унинг тарихий мавзудаги романлари XII асрдан то XIX асргача бўлган хилма-хил ваоқеаларни қамраб олади. Вальтер Скотт кишилар тақдирини тарихий воқеалар оқими билан боғлиқ ҳолда кўрсатиб берди. Унинг ҳар бир қаҳрамони конкрет тарихий шароит ва миллий хусусиятлари билан узвий равишда гавдалантирилади.

Вальтер Скотт (1771-1832) нинг «Айвенго» асари алоҳида ажралиб туради. XII аср Англиясидаги қарама-қаршиликлар роман марказида туради. Асарда Робин Гуд ҳақидаги халқ кўшиқлари ва балладаларидан фойдаланган, қаҳрамонларнинг, айниқса, халқдан чиққан қаҳрамонларнинг тили ифодали бўлиб, унда халқ оғзаки ижоди хазинасидан унумли фойдаланилган.

Америка адабиёти, объектив сабабларга кўра, қоришиқ маданиятларнинг мумтоз хазинасига ўхшайди. Қолаверса унда инсоний туйғулар (меҳр-оқибат, севги-муҳаббат, шафқат)ни тарғиб қилувчи янги адабиёт сифатида пайдо бўлди.

Америка адабиётида кўзга кўринган романтик ёзувчилар Вашингтон Ирвинг, Фенимор Куперлардир. Ф.Купер Америка адабиётида тарихий романлар муаллифи сифатида шухрат қозонган ёзувчидир. Унинг ижодини уч даврга бўлиб ўрганамиз. Биринчи даврида Америкадаги адолатсизликларни қоралаган бўлса, иккинчи даврини Европа мамлакатлари тарихига бағишлайди, учинчи даврини эса АҚШ ижтимоий тузумини танқид қилишга бағишлаган.

Француз адабиётида романтизм йўналишининг негизида инқилоб туйфайли юзага келган тартиблар ётади. Илғор француз романтикларини Ж.Санд, В.Гюголар илғор романтиклардир. Булар мавзунини ўз халқи тарихидан, миллий тарихдан ахтардилар. Бу ёзувчилар ўз асарларида француз халқ тилининг бойликларидан унумли фойдаланади, француз шеър тузилишини янги вазнлар, хилма-хил қофия, миллий колорит кенг халқ луғати билан бойитди.

Немис адабиётида романтизм даврида эртақ жанри ниҳоятда ривожланади. Халқ оғзаки ижодининг бой хазиналаридан тўплаган ака-ука Гриммлар ҳамда Гофманнинг эртақлари алоҳида ўринни эгаллайди.

Немис тараққийпарвар романтизмнинг вакиллари Ф. Гельдерлин, А. Шамиссо, А. Гофман, ака-ука Гриммлар ҳисобланади.

Бу давр немис адабиётида эртак жанри нихоятда ривожланади. Халқ оғзаки ижодининг бой хазиналаридан тўпланган ака-ука Гриммлар ҳамда Гофманнинг эртаклари алоҳида аҳамият касб этади.

Эрнст Теодор Амадей Гофман ижоди XIX аср бошларидаги немис адабий ҳаётидаги муҳим воқеа бўлди. Гофман Кенигсберг шаҳрида амалдор оиласида 1776 йилда туғилади. У университетнинг ҳуқуқ факультетига ўқишга қиради. Лекин у ҳуқуқ ишларига эмас, мусиқа тасвирий санъат ҳамда адабиётга зўр иштиёқ кўрсатади. 1809 йили Лейпцигдаги «Умумий мусиқа газетаси»нинг редактори Гофманга истейоддли мусиқачи, аммо қашшоқликка дучор бўлган композитор Крейслер тарихини топширади. Тез орада бу газета саҳифаларида Гофманнинг Креслерга бағишланган оригинал очерклари пайдо бўлади. Бу очерklar шуҳрат қозониб, Гофман номини бутун адабиёт оламига танитади. Шундан кейин ёзувчининг «Кавалер Глюк», «Дон Жуан» номли новеллалари, мусиқа ҳақидага мақолалари бирин-кетин босилиб чиқди. Санъат мавзуи ва унинг ҳаётга муносабати Гофман ижодининг охиригача давом этади.

1814 йили Гофман узоқ вақт дарбадарликдан сўнг Берлинга кўчиб келади, ижтимоий-сиёсий воқеаларга аралашади. Аммо унинг соғлиғи йилдан-йилга ёмонлашиб, 1822 йили 46 ёшида вафот этади.

Жозибатор новеллалар муаллифи Гофманнинг «Тунги ҳикоялари» (1817), «Сарапион муридлари» (1821), «Циннобер лақабли митти Цахес» (1819) эртаги, «Мушук Муррнинг хотиралари» (1821) романи ҳам машҳур.

Эрнст Теодор Амадей Гофман асарларида азоб-уқубатларга дучор қилинган бечора одамларга хайрихоҳлик, меҳрибонлик билдирилади. Ёзувчининг кураш қуроли бўлмиш ҳажвиёт ўша замон амалдорларига, аристократ мешчанларга қарши чархланган. Гофманнинг «Кичкина Цахес» номли эртак шаклига солиб ёзилган сатирасидир.

Гофман асарларида романтик воқеаларнинг реал ҳаётдан узоқлиги сабабини Белинский ўша замон немис ижтимоий муҳитининг чиркинлигида кўради. Гофман асарларининг бадийлиги, ранг-баранг воситаларга бой тили, муסיқий оҳангдорлиги кишини ўзига мафтун қилади.

Улуғ танқидчи Гофман ижодидаги романтик фантазия унинг асарларидаги заифликни билдирса, ундаги санъатга бўлган ҳурмат, юмор, жонли ўхшатишлар, танқидий майл адиб ижодининг ижобий томонларини намоиш этар эди.

Шунингдек Англия романтиклари ҳам бирмунча тарққийпарварлик мавқеида туриб ижод қилганлар. Шу тариқа инглиз романтизими ўзига хос миллий хусусиятлари билан ажралиб туради.

Тараққийпарвар романтиklar деярли барча жанрларда ижод қилдилар. Бу эса улар ёзган асарларнинг ранг-баранг, таъсирчан бўлиб чиқишини таъминлади. Образларнинг бойлиги ва ранг-баранглиги, чуқур лиризм, ҳаётий воқеалар тугинидаги мураккаблиklar ва қарама-қаршилиklarни кўра билиши билан тараққийпарвар романтиklar жаҳон адабиёти ривожига янги босқич яратдилар.

Хулоса қилиб айтганда адабиёт ҳамиша ҳар бир миллатнинг миллий хусусиятларини, унинг ўзига хослигини, менталитетини, инсонлар маънавий қиёфасини намоён этиб, одамларни маънавий камолот, тафаккурий ўсиш, юксалиш сари етаклайди. Ана шу бўстон гултожлари бўлмиш ёзувчи ва адиблар миллатнинг юзидир.

Жадал суръатлар билан ривожланаётган илм-фан ва техника бугунги кунда тилшунослик, адабиётшунослик, таржимашунослик соҳалари билан уйғундир, шунингдек, жаҳон халқлари адабиётини ўрганиш ва унинг бой хазинасидан баҳраманд бўлиш, айниқса хорижий тилларни ўрганаётган талабалар учун катта аҳамият касб этади.

ФЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. Азизов Қ., Қаюмов О. Чет эл адабиёти тарихи. (XVIII-XX асрлар). – Т.: «Ўқитувчи», 1987, 3-81-бетлар.
2. Бойназаров Ф. Жаҳон адабиёти. Жаҳон адабиёти намояндалари портретларига чизгилар. Т.: «Зар қалам», 2006, 71-72-бетлар.
3. “Ёшлик” журнали, 2011 йил, 3-сон.

Кулдашова Н. Б.
Бухоро давлат университети докторанти
(Бухоро, Ўзбекистон)

КУРАШ – ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ СПОРТ ТУРИ

Мақолада миллий спорт турларидан бири – ўзбек кураши ҳақида сўз боради. Курашнинг халқаро спорт сифатида майдонга чиқиши, жаҳондаги нуфузли спорт ташкилотларининг ҳамда дунё мамлакатларининг курашга бўлган қизиқиши тўғрисида фикр юритилади.

Миллий спорт турларидан бири – ўзбек кураши бугунги кунда дунё миқёсида тан олингани ва кураш бўйича жаҳон чемпионатлари ўтказиб келинаётгани бунинг яққол намоишидир.

Мамлакатимизда миллий қадриятларимизни тиклаш, асраб-авайлаш, ривожлантириш ва бутун дунёга кенг намоиш этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу жиҳатлар халқимиз маънавиятининг ноёб дурдонаси – орномус, ғурур, ватанпарварлик, бағрикенглик, матонат ва садоқат рамзи бўлган ўзбек кураши давраларининг тобора кенгайиб бораётганида ҳам ўз ифодасини топмоқда. Миллий курашимиз тарихини илмий исботлаб берадиган бир қанча ашъвий далиллар мавжуд. Чунончи, Зарафшон воҳасидан топилган курашаётган икки паҳлавоннинг деворий расми Суғдиёна давлатчилигига оид ноёб ёдгорлик саналади. Сурхондарёнинг бир қатор қадимги аҳоли манзилгоҳларида аниқланган ноёб топилмалар, осори-атиқалар, қоятошларга битилган тасвирий санъат намуналарида акс этган курашга оид манбалар уч минг йиллик тарихга эга.

Муқаддас заминимизда туғилиб ўсган, номлари афсонаю дostonларга айланиб кетган ўнлаб баҳодирлар кураш орқали ўзбек заминининг донгини бутун оламга таратган. Бугун аждодларимиз руҳини шод этиб, ўзбек курашининг жаҳон майдонида мустақкам ўрин эгаллаётгани том маънода кўҳна йўлнинг янгиланиши, бобомерос қадриятларнинг бугунги авлодлар билагида шаклланишидир.

Маълумотларга қараганда, ўзбек кураши IX–XIII асрларда гуркираб ривожланган. Шу даврлар ичида кураш халқнинг энг сеvimли спорт турларидан бирига айланган ва жуда оммавийлашган ҳамда Паҳлавон Маҳмуд, Жалолоддин Мангуберди, Дарвешмуҳаммад каби полвонлар ўзбек курашининг доврўгини жаҳонга таратишган¹.

Тарихга бир назар ташласак, қадим-қадим замонларда, айниқса, Амир Темур замонида миллий курашимиз жуда ҳам ривожланган. Кураш Амир Темур лашкарлари учун жисмоний тарбия, куч-қудрат манбаи бўлган. Хусусан, Амир Темур курашнинг мусобақа ва жанг турларига катта эътибор берган ҳамда қўшинларини кураш илмини ўрганишга қақирган. Амир Темур давлат арбоби, зукко, маърифатпарвар, ҳарбий илмни мукаммал билган тарихий

¹ М. М. Жўраева. Француз ва ўзбек эртакларида модаллик категориясининг лингвокогнитив, миллий-маданий хусусиятлари. Филология фанлари докторлик диссертацияси. – Тошкент, 2017. –Б.172.

шахсина эмас, кураш санъатини чуқур эгаллаган кучли полвон ҳам бўлган².

Кураш бўйича тарихий биринчи жаҳон чемпиони 1999 йил 1-2 май кунлари пойтахтимиз шаҳрида ўтказилган. 2011 йил 14 октябргача еттита Жаҳон чемпиони бўлиб ўтганлигининг гувоҳи бўламиз. Бугунги кунда дунёнинг 5 қитъасида 100 дан ортиқ мамлакатларда кураш федерациялари ташкил қилинди. Ўзбек кураши ўзининг шижоати ва ҳалоллиги, бағрикенглиги ва матонати билан мухлису мутахассислар ҳурматини қозонди.

Бугунги кунда кураш бўйича Осиё ўйинлари ғолиблари, қитъа ва жаҳон чемпиони, нуфузли халқаро турнирлар совриндорлари орасида “Умид ниҳоллари”, “Баркамол авлод” ва Универсиада мусобақаларида кашф қилинган спортчилар кўпчиликини ташкил этади.

Курашнинг халқаро спорт сифатида майдонга чиқиши жаҳондаги нуфузли спорт ташкилотларининг ҳамда дунё мамлакатларининг курашга бўлган қизиқишини янада оширмоқда. Кураш халқаро ассоциациясининг Халқаро Олимпия қўмитаси, Миллий Олимпия қўмиталари халқаро ассоциацияси, Осиё Олимпия кенгаши, Африка қитъавий Олимпия қўмитаси, Пан-Америка Олимпия қўмиталари билан курашни ривожлантириш борасида кенг миқёсдаги ҳамкорлиги юксак самаралар бермоқда.

Миллий қадриятларни, жасурлик, Ватанпарварлик ғояларини ўзида мужассам этган миллий қадриятимиз бўлган кураш дунё спорт тури сифатида тан олинганлиги муносабати билан Халқаро «Кураш» ассоциациясининг жаҳон миқёсидаги мавқеини янада мустаҳкамлаш, уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида бутун жаҳонда ривожланшига хизмат қилди.

Ўзбек халқининг қадимги миллий урф-одатлари, айниқса жасурлик, мардлик, паҳлавонлик ва ватанпарварликга даъват этувчи жисмоний маданият, унинг асл мазмуни бўлган миллий кураш ифодаланган. «Алпомиш» дастонида яратилганлигига 1000 йил тўлиши, қадимги аждодлар ҳаёти ва маданиятини кўрсатувчи «Авесто» (Ўғузлар қомуси) китобининг уч минг йиллигини нишонлаш ҳақидаги республика ҳукуматининг қарорлари айни муддао бўлди. Шу тўғрисида ўзбек миллий кураши янги босқичга, яъни мазмун ва моҳият жиҳатдан ўз истиқболига эга бўлди.

Эътиборли томони шундаки, кураш бўйича Амир Темур, Ҳаким Ат-Термизий ва бошқа улуғ алломаларнинг хотирасига бағишлаб халқаро турнирлар, Президент соврини учун халқаро мусобақаларини ҳар йили ўтказилиши одат тусига айланди. Наврўз, ҳосил байрамлари, Мустақиллик куни муносабати билан ёш спортчи ва нуфузли полвонлар ўртасида миллий курашларимиз (Бухоро ва фарғона усуллари) бўйича оммавий мусобақалар ўтказилмоқда.

Миллий қадриятларни қайта тиклаш, уларни ёшлар орасида кенг ёйиш мақсадида «Алпомиш ўйинлари» ҳамда «Тўмарис ўйинлари» республика фестиваллари ҳар икки йилда бир мартаба ўтказилиб қелинмоқда. Уларнинг дас турларида миллий курашларимиз муносиб ўрин эгаллаган.

² М. М. Жўраева. Француз ва ўзбек эртақларида модаллик категориясининг лингвокогнитив, миллий-маданий хусусиятлари. Филология фанлари докторлик диссертацияси. – Тошкент, 2017. – Б.173.

Республикамызда узлуксиз спорт мусобақаларини таъминловчи умумтаълим мактаблари ўқувчи-ёшлари ўртасида «Умид ниҳоллари», академик лицейлар ва касб ҳунар таълим муассасалари ўқувчилари ўртасида «Баркамол авлод» ва олий таълим талабалари ўртасида «Универсиада» спорт мусобақалари дастурларида ҳам миллий курашларимиз салмоқли даражада ўз аксини топган.

Ўзбек курашининг халқаро майдонида тан олиншига келадиган бўлсак, шуни таъкидлаш лозимки, ҳозирга кунда Халқаро «Кураш» ассоциациясининг башқарув манзили малакатимиз пойтахти Тошкент шаҳрида жойлашган ва дунёнинг 70дан ортиқ давлатларида Ўзбек кураши бўйича миллий федерациялари ташкил этилган. Жумладан, жаҳоннинг Америка, Европа, Осиё, Африка қитъалари халқларининг сеvimли спорт турларининг бири сифатида Ўзбек кураши улар аҳолисининг турмуш ҳаётида ўз ўрнини топмоқда.

Такидлаш лозимки, мустақиллик шарофати туфайли деярли барча ўқув юртлари, кўпгина ишлаб чиқариш корхоналари, аҳоли истиқомат жойларида (маҳалла, кўп қаватли уйлар худудларида) ва турли муассасаларда миллий курашларимиз бўйича спорт тўғраклари ташкил этилган.

Болалар ва ўсмирлар спорт (кураш) мактаблари, олий маҳорат мактаблари, олимпия ўринбосарлари мактаблари ва олимпия заҳиралари коллежлари таркибида кураш бўлимлари мавжуд. Демак, миллий курашларимиз бўйича барча тоифадаги махсус спорт мактабларида фаолият кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Кураш миллий федерацияси Кураш Халқаро Ассоциациясининг Ўзбекистондаги федерацияси хисобланади, у Ўзбекистонда курашни ривожлантириш билан шуғулланади ва Ассоциацияга кўмаклашади.

Бугунги кунда Курашнинг дунё аренасида обрў топиб, шиддатли ривожланаётганлигига ҳамда Ўзбекистонда Курашнинг устувор спорт тури сифатида оммавийлаштиришга Республика Кураш Федерацияси бевосита масъулдир.

Хулоса қилиб айтганда, эндиликда “кураш”, “таъзим”, “тўхта”, “ёнбош”, “чала”, “дакки”, “ҳалол” каби терминларнинг яъни ўзбекча сўзларнинг турли миллат вакилларида иборат ҳакамлар, мухлислар тилидан янграши халқимиз қалбига олам-олам қувонч олиб кирмоқда. «Ўзбекнинг кураши» деган ибора дунё спортчиларининг орасида ҳалоллик ва инсонпарварлик, бағрикенглик ва тантилик хислатларини намоён этишда муҳим ва самарали воситага айланмоқда. Қолаверса, ўзбек кураши жаҳон кенглиklarига чиқиб, бутун дунёга танилди. Энди у жаҳон спортининг мулкига айланди. Бутун оламга “кураш”, “ҳалол”, “ёнбош”, “чала”, “танбех”, “дакки”, “ғирром”, “тўхта” каби терминларнинг яъни ўзбекча сўзларнинг машҳур бўлиши ўзбек тилшунослигининг лексик базасини маълум миқдорда тўлдирди десак, муболаға бўлмайди.

SECTION: INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Shukurov Avaz Ro'ziboevich
Buxoro davlat universiteti o'qituvchisi
(Buxoro, Uzbekistan)

PERSPEKTIVADA SOYALAR YASASHNI 3D MaxDA NAMOIYISH QILISH

***Annotasiya** Maqolada perspektiva fanida soyalar yasash mavzini tushuntirishda axborot texnologiyalardan foydalanish afzalligi haqida so'z yuritilgan.*

***Kalit so'zlar:** perspektiva, soyalar, mavzu, 3D Max, axborot texnologiya, dars, o'qitish, zamonaviy, kompyuter*

***Аннотация.** В статье обсуждаются преимущества использования информационных технологий в объяснении теней в перспективе.*

***Ключевые слова:** перспектива, тени, тема, 3D Max, информационные технологии, урок, обучение, современный, компьютер*

***Annotation.** The article discusses the advantages of using information technologies in explaining shadows in the future.*

***Keywords:** perspective, shadows, theme, 3D Max, information technology, lesson, training, modern, computer*

«Ta'lim to'grisida»gi Qonun va «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ning talablariga binoan jahon ta'lim standartlariga to'la javob bera oladigan barkamol avlodni tarbiyalash bugungi kunning eng dolzarb muammolaridan biridir.

Shunday ekan o'qitishning yanada zamonaviy usul va vositalarini izlashga asosiy e'tiborni qaratish dolzarb muammolarni hal qilishga harakat demakdir.

O'quv-tarbiyaviy jarayonida kompyuter texnologiyalarning qo'llanishi o'qitish, o'rgatish samaradorligining oshirilish usuliga aylanib bormoqda.

Kompyuter texnologiyalari o'quv ma'lumotlarini va multimediyalar asosida taqdim etish imkoniyatlarini muhitini modellashtirishga imkon beradi.

Bunda kompyuter grafik dasturlar imkoniyatlari nazarda tutiladi. Shunday ekan kompyuter grafik dasturlarni o'quv jarayoniga tadbqiq etish bilish samaradorligini oshirish vositasi sifatida qo'llanilib kelinmoqda.

Hozirgi kunda kompyuterda chizma va uch o'lchamli modellar tasvirlarini bajarish bo'yicha juda ko'plab AutoCAD, ArchiCAD, 3ds MAX, TopCAD, JCAD, 3D-GRAF, KD-Master, Kompas-grafik, VARIKON, Tefleks kabi grafik tizimlar kishilarning ilmiy va muhandislik faoliyatining turli sohalarida keng qo'llanilmoqda.

Bundan 3ds MAX dasturi Autodesk kompaniyasi tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, loyixalash jarayonida ko'p sonli foydalanuvchilar qulay holda ishlatishlari ko'zda tutilgan. 3ds Max dasturining 2010 sonida modellashtirishga qiziquvchilar uchun modellashtirish uchun moslashtirilgan amallar panelidir.

Kompyuter texnikasining qo'llanilishi darsni yanada qiziqarli, zamonaviy qiladi, individual o'rganish sodir etiladi, nazorat va yakuniylarni xulosalash, o'z vaqtida va ob'ektiv bo'ladi.

O'quvchi e'tiborini faollashtirish, tasavvurni to'g'ri tuzishda qiziqтира olish o'qituvchiga muhandislik grafikasi fanlari bo'yicha axborot kommunikatsiya texnologiyalarining maxsus dasturlarini qo'llashga yordam beradi. Darsda ishini savodli tashkil etish o'quvchini darsga qiziqтира bilish uchun sharoitlar yaratish o'qituvchiga badiiy qobiliyatlarni rivojlantirish uchun qo'shimcha imkoniyatlarni qo'llashga yordam beradi. Darslarning bunday tashkil etishi qisqa muddat ichida talaba yoshlarda ma'lum bo'lgan muhandislik usullarni eslash va mustahkamlashga imkoniyatlar yaratadi.

Narsalarning fazodagi holati va ularning shaklini qanday ko'rsak, tekislikda huddi shunday ko'rinadigan qilib ilmiy asosda tasvirlashni o'rgatadigan fan *perspektiva* fanidir.

Perspektiva darslarida ishning turli shakl va usullarini qo'llash o'quvchining ijodiy jarayonda faol qatnashishini ta'minlaydi, fantaziya va tasavvurini rivojlantiradi, u yoki bu texnikada uning yangicha talqin etilishiga yordam beradi. Ilk bor paydo bo'lgan fikrni boyitadi.

Masalan, markaziy yoritishda soyalar yasash mavzini tushuntirishda yangi mavzu tushuntirilgandan so'ng yoki soyalar yasash usullarini ko'p marta takrorlagandan so'ng, o'quvchini charchashdan xoli etish maqsadida kompyuterlarni qo'llash muhimdir. Shu maqsadda dasturlardan foydalanish real namoyish qilish kifoyadir. Bunda o'quvchilarga ma'lum bir ketma-ketlikda parallel yoritishda soyalar yasash usulini qisqa vaqt mobaynida namoyish qilish imkoniyati mavjud bo'ladi. Tasvirlarni yasash bo'yicha ajratish, o'tilgan mavzuni mustahkamlash uchun asosiy ish usullarini umumlashtirishda foydalanish mumkin (1-shakl).

Ammo ushbu kompyuter grafik dasturlar imkoniyatlaridan foydalanish uchun o'qituvchi va talaba yoshlardan etarlicha ko'nikma shakllangan bo'lishi talab etiladi. Shuningdek tasvirlarda animatsiyalarni bajarish murakkab bo'lgan vazifani talab qiladi. Metodik nuqtai nazardan chizmalarni kompyuterda bajarish mumkin bo'lgan chizmachilik va grafik tizimlarni birgalikda o'rganish masalasi to'laqonli hal qilinmagan muammolardan biri hisoblanadi.

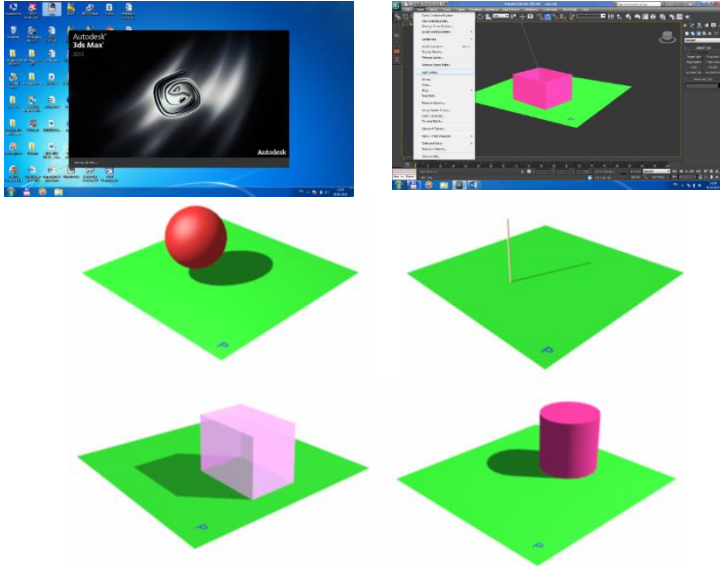
Grafik faoliyatda hal qilinmagan perspektiv tasvirlar animatsion kadrlarni haligacha yaratilmagan. Barcha o'quv muassasalari ta'limni texnologiyalashtirish jarayonida har bir professor-o'qituvchi yoki talaba yoshlar hozirgi kunda kompyuter texnologiyasidan keng foydalanadilar. Autodesk grafik dasturidan foydalanish mumkinligi, Auto CAD, 3ds Max dasturi ko'pchilik kasbiy faoliyati uchun foydalanilgan ommaviy dastur ekanligi maqsadimiz yechimidir.

3dsMax ishchi oyna interfeysi ochiladi, interfeysdan avval **Plane** tekislik tanlanadi. Buning uchun ishchi oynadan **Great Geometry Planeni** ustiga etib sichoncha chap tugmasi bosiladi. Va ishchi oynaga sichoncha ishorasi surilib boshlanish o'rni belgilanadi yana sichoncha chap tugmasi bosiladi, keyin tekislik qanchalik kattaligi kerakligicha bo'lgandan keyin sichoncha chap tugmasi bosilib buyruq tugatiladi.

Endi qanday geometric jismni soyasini topish talab qilingan bo'lsa, masalan parallapipedni yasash uchun **Great Geometry**dan **Box** tanlanadi va tekislik ustida joylashtiriladi.

Soyasini yasash uchun yoritish manbai tanlanadi. Buning uchun **Great Lights Standard Omni** tabiiy yoritish manbai tanlanib kerakli balandlikka joylashtiriladi.

Ishchi oyna interfeysidan **Tools Light Lister...** buyrug'i bosilib yoritish manbai nastroyka oynasi ochiladi va taxlab chiqiladi.

1-shakl.

Muhandislik grafikasi fanlarida ushbu dasturlardan foydalanishda birinchi navbatda, o'quvchilarda fazoviy tasavvurning turli holatlarda shakllantirishni nazarda tutamiz. O'qituvchi o'quvchilarning fazoviy tasavvurini etarlicha rivojlantirib, ularda fazoviy jarayonni real ko'z o'ngida shakllantira olishi, shuningdek talaba yoshlarni mustaqil ravishda bilim olishlariga ham keng imkoniyat yaratadi.

Masalan ushbu tasvirda AB to'g'ri chiziqning parallelepipedga tushayotgan sayasini oldinda qanday vaziyatda tushishini tasavvur qilish mumkin. 2-shakl.

2-shakl.

Xulosa qilib aytganda mazkur imkoniyatlar yaratilsa perspektiv fanidan o'quvchilar nafaqat darsda, balki mustaqil va masofali ta'lim jarayonida ham

foydalanib perspektiva bo'yicha bilim, ko'nikma hamda malakaga ega bo'lishlari mumkin. Ushbu tasvirlardan perspektiva fani o'qitiladigan kasb hunar kolleji va oliy o'quv yurti talabalari ham foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

ADABIYOTLAR

1. Ro'ziev E. I., Ashirboev A. "Muhandislik grafikasini o'qitish metodikasi". – T. "Yangi asr avlodi", 2010.
2. Valie A. N. Perspektiva, Toshkent "Voriz-nashriyot", 2009.
3. Timofeev S. 3ds Max 2014 – SPb.: BXV-Peterburg, 2014.

SECTION: PEDAGOGY

Шермухамедова Н. А.
БухГУ
(Бухара, Узбекистан)

МЕТОДИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРЕЗЕНТАЦИИ НА УРОКАХ

***Аннотация.** В данной статье даны методические и практические рекомендации по использованию мультимедийных ресурсов, созданных в программе PowerPoint, на уроках русского языка и литературы. Она наиболее универсальна, проста в работе и распространена во всём мире. А также приведены требования к оформлению мультимедийных презентаций и критерии оценивания, по которым ведется мониторинг успешности учащихся.*

***Annotation.** In present article, the methodical and practical recommendations on the use of multimedia resources, created in PowerPoint, at the lessons of Russian language and literature are reflected. It is the most versatile, easy to work with and is common throughout the world. Also, requirements for the design of multimedia presentations and evaluation criteria, on the basis of which students performance is monitored, are provided.*

Для разработки любого урока, в том числе и с использованием ИКТ, в первую очередь необходимо определить тему и сформулировать цели и задачи. Для уроков изучения художественного произведения тема может быть сформулирована по названию произведения.

Тема, цель урока будут составлять содержание 1-го и 2-го слайдов.

Исходя из темы и учебных задач, определяется содержание материала, изучаемого на уроке, и формы организации деятельности учащихся. Для данного типа уроков содержание материала чаще всего включает в себя текст изучаемого произведения, иногда несколько текстов

Формы и виды организации деятельности учащихся на уроках данного типа могут включать как чтение произведения, его прослушивание, то есть использование репродуктивного метода, так и анализ текста в форме беседы, постановки и решения проблемных вопросов, то есть применение частично-поискового метода.

Что же должно являться содержанием слайдов на уроках-презентациях данного типа?

На уроках художественного восприятия произведения, где показ слайдов может ограничиться по времени несколькими минутами (3-7) в начале урока либо в конце, это может быть изображение портрета писателя, формулировка темы урока и учебной задачи, эпиграф к уроку, иллюстрации учеников или художников, изображение быта эпохи, описанной в произведении. Хорошо, если показ слайдов будет сопровождаться музыкой,

подобранной учителем в соответствии с особенностями изучаемого произведения.

Цель подобной презентации состоит в воздействии на разные сферы восприятия: эмоции, мышление, воображение, создание положительного настроения на работу.

Презентации, сопровождающие уроки углублённого изучения произведения, могут содержать, помимо титульных, слайды с вопросами разного характера, стимулирующими аналитическую деятельность учащихся (сопоставительный анализ, наблюдение, обобщение) и развитие воображения, слайды с заданиями для учеников, слайды информативного характера, слайды с иллюстрациями к произведению, с литературными терминами и др.

Цель подобной презентации — не только воздействовать на три канала восприятия, но и увеличить объём изучаемого материала за счёт экономии времени учителя и учеников, активизировать самостоятельную деятельность школьников, расширить возможность применения дифференцированного подхода в обучении, осуществить межпредметные связи, а в целом - способствовать реализации целей, поставленных учителем, добиться наибольшей эффективности урока.

Для уроков, обобщающих изучение произведения, презентации также могут содержать как иллюстративный материал, материал информативный, так и материал для наблюдения, сопоставления, обобщения (вопросы проблемного характера, тексты для сравнения, таблицы, схемы, кроссворды, тесты). Оправдано использование в данных презентациях гиперссылок, способствующих более полному обобщению изученного материала, его системному повторению.

Цель презентаций данного вида уроков - способствовать целостному восприятию произведения, стиля автора, систематизации знаний, развитию логического мышления.

На этапе первичного повторения и актуализации знаний основная роль презентации - отработка ключевых понятий. Здесь эффективны тестовые задания, вопросы. Если используются вопросы с открытым ответом, то на одном слайде не должно быть более одного вопроса с возможными ответами. При этом ответы могут быть не только в виде слов: но и в виде рисунка, графических изображений. Этот прием усиливает ассоциации, активизирует память.

В соответствии с целями обобщающего урока, презентации могут быть сопровождением и урока-диспута, и урока-семинара, и лекции учителя.

Оформлению мультимедийных презентаций необходимо уделять следующие требования:

- презентация как и любое устное выступление, должна начинаться с разработки плана и структуры. Необходимо разбить текст на разделы (блоки), выделить вступление и заключение. Продумать текст для первого и последнего слайда;

- для визуального восприятия разных разделов (бликов) презентации хорошо использовать разные Шаблоны слайдов и определенную цветовую гамму. Например, если информация разбита на 3 части, то надо использовать

3 шаблона. Таким образом, слайды одного шаблона будут подсказывать, что речь идет о соответствующем разделе. Для первого и последнего слайдов целесообразно воспользоваться одинаковыми шаблонами. В результате возникнет чувство законченности слайд-фильма, как в книге, где первая и последняя страницы имеют одинаковое и всегда запоминающееся оформление;

- шаблон - это презентация, формат которой и схема цветов могут использоваться для подготовки других презентаций;

- каждый слайд презентации должен соответствовать единому стилю, в котором выполнена вся работа. Необходимо избегать стилей, которые будут отвлекать от самой презентации;

- вспомогательная информация (управляющие кнопки) не должны преобладать над основной информацией (текст, рисунок);

- фон не должен быть ярким, бросающимся в глаза, он не должен содержать выделяющихся элементов, поэтому идеальный фон - ровный, без узоров, окрашенный в бледный, ненасыщенный цвет;

- на одном слайде рекомендуется использовать не более трех цветов: один для фона, один для заголовков, один для текста;

- для фона и текста слайда выбирайте контрастные цвета. Хорошо смотрится светло-серая, светло-синяя, светло-зеленая гамма, можно использовать белый или бежевый цвета. Слайды, на которых цвета используются некорректно; утомляют глаза;

- фон не должен сливаться с текстом или изображением. Существуют два варианта: светлый фон и темный текст, темный фон и светлый текст. Первый вариант предпочтительней, так как сочетание темного фона и светлого текста напрягает зрение и предъявляет особые требования к использованному шрифту (он должен быть «жирным», максимально простым, без лишних деталей). На светлом фоне неплохо будут смотреться тексты, выполненные в черном, темно-синем, темно-сером, темно-зеленом цвете;

- при представлении анимации необходимо использовать короткие слова и предложения, необходимо минимизировать количество предлогов, наречий, прилагательных, заголовки должны привлекать внимание аудитории.

- не следует перегружать поле слайда длинными предложениями, определениями-перечислениями, их легче прочитать в учебнике или на доске. Предпочтительно горизонтальное расположение информации;

- наиболее важная информация должна располагаться в центре экрана.

- если на слайде картинка, надпись должна располагаться под ней. Нельзя смешивать различные типы шрифтов в одной презентации; для выделения информации следует использовать жирный шрифт, курсив или подчеркивание;

- не стоит заполнять один слайд слишком большим объемом информации: люди могут запомнить не более трех фактов, выводов, определений;

- наибольшая эффективность достигается тогда, когда ключевые пункты отображаются по одному на каждом отдельном слайде. Для обеспечения разнообразия следует использовать различные виды слайдов:

с текстом;
с таблицами;
с диаграммами;
с изображениями.

Цветовая гамма и настройка анимации должны соответствовать основному настрою урока, не затруднять восприятие, не отвлекать от содержания урока.

Демонстрация презентации, как уже сказано выше, может проводиться в начале или в конце урока и проходить без комментариев учителя, с музыкальным сопровождением, а может сопровождать весь урок и служить средством организации деятельности учащихся.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. По материалам Модуля 3, «Intel®– обучение для будущего» при поддержке Microsoft
2. <http://wiki.iteach.ru>
3. Современная технология учебного занятия. Материалы для слушателей семинаров и образовательных программ./Сост. И. В. Анянова, А. А. Сиялов. Издание 2 доработанное. – Н.Тагил: НТФ ИРРО, 2008.
4. Уроки литературы с применением информационных технологий. 6-10 классы. Методическое пособие с электронным приложением /Н. П. Архипова [и др.] - 2-е изд., стереотип. - М: Глобус, 2010.
5. Интернет-портал "Сеть творческих учителей".

SECTION: PHILOLOGY AND LINGUISTICS

**Haitova Gulshan
BuxDU
(Buxoro, Uzbekistan)**

XORIJIY TILLARNI O`RGANISHDA TIL KO`NIKMALARINING ROLI

Мақолада хорижий тил кўникмалари, хорий тилларни ўқитишда халқаро таълим стандартлари ҳақида фикр юритилади. СЕФРнинг тўртта тинглаб тушуниш, гапириш, ўқиш, ёзиш компетенциялари тўғрисида фикр юритилади.

Yosh avlodga puxta va mukammal ta'lim-tarbiya berish, ularni yuksak ma'naviyat, sog'lom tafakkur sohibi bo'lib voyaga yetkazish, iste'dodini har tomonlama kamol toptirish, madaniy saviyasini yuksaltirish hozirgi kunning muhim vazifasidir. Qolaversa, xorijiy tilni egallash ta'lim, ilm-fan, iqtisodiyot, siyosat va ijtimoiy hayotdagi globallashuvning yangi davri uchun asosiy kalit hisoblanadi. Globallashayotgan ta'lim endilikda ilm oluvchilar uchun ham, siyo tarqatuvchilar uchun ham butun dunyoda ta'limni va ilmiy izlanishlarni davom ettirish imkoniyatini yaratib bormoqda.

Xorijiy tilni o'qitishning xalqaro standartlarni muvofiqlash-tiruvchi umumevropa xorijiy tillarni o'rganish, oqitish va baholash ramkalariga tavsiyalar CEFRga moslashtirilgan holda amalga oshirilmogda.

Darslarda o'qituvchining o'zni ham o'zgarib bormogda. O'qituvchi endilikda asosan yo'naltiruvchi vazifasini o'tamogda. Zamon bilan hamnafas qadam tashlashni maqsad qilgan o'qituvchilar darsning har qanday qismini AKT orqali jonlantirishga tayyor bo'lishlarini davr talab etmogda.

Mazkur jarayon, maktab o'quvchilari, o'rta maxsus kasb-hunar bitiruvchilari, bakalabr va magitr talabalarning turli dunyoviy bilimlarni chet tillarida bilishdan tashqari o'z kasblari haqidagi bilimlarini chet tillarida davom ettirishlariga imkon yaratmogda. Bu esa birqancha o'zgarishlar ta'lim sohasidagi mutaxassislarning xalqaro birlashuviga va ular tomonidan mamlakatlararo taqqoslanishi mumkin bo'lgan global dasturlarning yaratilishiga sabab bo'lmogda.

Jadallik bilan rivojlanib, o'zgarib borayotgan dunyoda turli-tuman manbalardan ma'lumotlar ola olish, ularni qayta ishlash va o'zining xuddi shu singari ma'lumotlarini yarat olish qobiliyati ham juda muhimdir.

CEFR dunyo bo'ylab keng tarqalgan xorijiy til ta'limining standartlari-dan biridir. Shuni ta'kidlash kerakki, u til mutaxassislarining maqsadini tavsiyalar asosida belgilanishiga tavsiya beradi. Shunday ekan, o'quv-uslubiy majmualarini tilni o'rganuvchi, ma'lum maqsadga yo'naltirilgan o'qitish tizimi va baholash tizimini shunga moslashtirilib yaratilishi va uning ijrosini ta'minlash lozim. CEFR turli mamlakatlar yoki bir mamlakatdagi turli universitetlar, kollejlar va maktablardagi o'quv dasturlari, mutaxassislarning tayyorgarlik darajasi va baholash tizimlarini qiyoslash uchun ishonarli usul hisoblanadi. U xorijiy tillarda o'quvchi nima qila olishi

nuqtai nazaridan o'quv dasturi va uning baholanish tizimiga oid natijalarni tavsiflab, quyidagi holatlarni rag'batlantirish kerak deb hisoblaydi: 1) kommunikativ o'quv dasturini ishlab chiqish; 2) o'qituvchilarni kommunikativ ta'limga o'rgatish; 3) o'quvchilarning kommunikativ malakalarini ko'rsata oladigan baholash tizimini yaratishdir. Baholash tizimi o'quvchilarning muloqot malakalarini tekshirish jihatdan kurs talablariga muvofiq kelishi lozim.

CEFR tilni o'rganishda o'granuvuvchilarning ehtiyojidan kelib chiqib, jonli tarzda foydalanish va turli muloqot ko'nikmalari – ehitish, gapirish, o'qish va yozishga moslashtirilgan holda yaratilgan. Aynan shu prinsip, bugungi kunda xorijiy tillarni o'rganishda avvalo ehsitish, o'qish va yozish ko'nikmalari ketma ketligida o'rgatilib borilayotgani quvonarli hol albatta.

Har qanday tilni o'rganish avvalo tilni eshitib, unga paydo bo'lgan qiziqishdan boshalanadi. Buning uchun tilning asosiy strukturasi tashkil qiladigan 4 ta ko'nikmaga asoslanadi.

Eshitish ko'nikmasi. Ushbu o'quv dastiri va uning asosida yaratailjak darsliklar ham aynan shu narsadan boshlangan ya'ni eshitish uchun o'z kasbiga yo'naltiradigan matnlardan iborat bo'ladi. Bundan tashqari o'quvchiga ehitishdan oldin va eshitish davri va eshitishdan keying mashqalar ham darsligida va o'quvchining ishchi kitobida ham ko'rsatiladi, o'quvchi asta-sekin eshitish qobiliyatini rivojlantirib boradi.

Gapirish ko'nikmasi. Eshitish uchun berilgan mashq va matn asosida o'quvchilarga o'zaro dialog va monolog yaratish mahorati berilib boriladi. Bundan tashqari turli til ko'nikmasiga ega bo'lganlar uchun turli xil savollar asosida o'quvchilarning gapirish ko'nikmasi oshib boriladi.

O'qish ko'nikmasi. O'quvchining o'qish ko'nikmasi turli darajadagi matnlarni o'qib, tushunishi, fikrini izhor eta olishi yoki baholash tizimida matn asosida tuzilgan testlarga javob bera olishi bilan belgilanadi.

Yozish ko'nikmasi. Yozish ko'nikmasida o'quvchi o'z fikrini izhor etishni o'rganishi kerak. Yozishda o'quvchining ishlatgan iboralarning kengligi, grammatik strukturalarning oddiy va murakkabligiga qarab o'quvchining bilim darajasi aniqlanib boriladi. Ushbu yozuv ko'nikmalarni rivojlantirib borish uchun, darsda har bir o'qituvchi o'quvchiga yozuv ko'nikmalarini berib borishi kerak.

Tilni kommunikativ o'qitish - o'rganuvchi muloqot qilish orqali tilni o'zlashtiradi. Shu sababdan, til o'rganuvchiga tilni aloqa vositasi sifatida hayotiy reallikka bog'lagan holda o'rgatish lozim. Tilni kommunikativ o'qitish o'qitish, o'rganish va baholash metodikasining asosidir. U quyidagi kompetentsiyalarni o'z ichiga oladi:

- til kompetentsiyasi – shu jumladan, grammatika, so'z boyligi va talaffuz.
- pragmatik kompetentsiyasi - shu jumladan, funktsiya va diskurs.
- sotsiolingvistik kompetentsiya – shu jumladan, hurmat shakllari va registr (nutq variantlari).

Asosiy maqsad o'quvchilarning muloqot uslublarini yaxshilash orqali real hayotiy imkoniyatlarini oshirishdir. Uning sinfdagi *metod va maqsadlari* quyidagilardan iborat:

- boshqa suhbatdoshlar bilan o'zaro muloqotga ko'maklashish.
- o'quvchilarni muloqot tajribasiga jalb qilish.

- jamiyat eshiklarini ochish uchun kalit bilan ta'minlash, boshqacha qilib aytganda, o'quvchilarni real muloqotda tildan foydalanishni o'rgatish.

tamoyillari esa:

- tilni aloqa vositasi sifatida o'rgatish;
- tilni o'rganish ham, lisoniy salohiyat ham nisbiy (absolyut emas)ligi;
- muloqot salohiyatiga madaniyat ta'sir ko'rsatishi;
- o'qituvchilarning turli metodika va usullardan foydalanishi;
- o'quvchilar tildan qancha ko'p foydalanishsa, ularning salohiyati shuncha oshib borishi;

- organuvchilar qilayotgan ishlaridan manfaatdorligidir.

Avvallari chet tilini o'rganish deganda, uning grammatik strukturasi va ko'proq u haqidagi nazariyani egallash tushunilgan. O'rganuvchilarning ko'pchiligi o'sha tilda muloqot qilish malakasini egallashi biroz qiyin kechgan.

Keyinchalik kommunikativ metodlarning kirib kelishi va bu sohada vaziyatning yaxshilanishi tufayli xorijiy tilni egallash oson kechmoqda. Hozirgi kunda butun dunyo xorijiy tilni o'qitishning ushbu yangi, samarali usuliga moslashib bormoqda. Undan amaliyotda foydalanish talabalarimiz va mamlakatimiz kelajagi manfaatlariga javob beradi, deb aytish mumkin.

Dunyo tan olgan ta'lim usulini yanada rivojlantish – har bir mamlakatning buyuk kelajagi kalitidir. Shunday ekan, har bir pedagog, jumladan, chet tili fani o'qituvchisi ham yangi darsliklar mazmun mohiyatini to'liq anglagan holda, ham xorijiy tilni o'qitishning xalqaro standartlariga muvofiq dars mashg'ulotlarini DTS talablaridan kelib chiqib tashkil etishi lozim bo'ladi. Shuningdek, xorijiy til o'rganishni tilning asosiy strukturasi tashkil qiladigan 4 ta ko'nikmaga: *eshitish, gapirish, o'qish yozish* tayangan holda olib borish muhim sanaladi va o'zining sifatlil natijasini beradi.

Xorijiy til darslarida o'quvchilarning og'zaki nutq bilan bir vaqtda yozma nutqini rivojlantirish, savodxonligini oshirish muhim rol o'ynaydi. O'quvchilarning mustaqil aqliy faoliyat ko'rsatishini ta'minlash maqsadida darslarda ertaklar tinglash, she'r va topishmoqlarni topish, shu jumladan, matnlarni tinglab-tusunish, videofilm va videoroliklarni tomosha qilish, slayd va prezentatsiyalar ustida ishlash, qoshiq va dialoglarni miriqib tinglashda, aqlni charxlovchi qiziqarli interfaol metodlardan foydalanishda AKT ning o'ri beqiyosdir. Interfaollik – bu kommunikativ maqsadlarning birlashuvi, boshqariluv va bir-birini tio'ldirishidir. Interfaollik faqatgina real hayotiy holatlarini yaratib qolmay, balki o'quvchilarni chet tili orqali vaziyatga tushungan holda o'z munosabatini bildirishga undaydi.

Xulosa qilib aytganda, bugungi kunda tobora rivojlanayotgan davlatimizning har sohada dunyo miqyosida tanila borishida o'z fikrini chet tilida erkin ifoda eta oladigan qobiliyatli yoshlarga samarali bilim berish katta ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Jamolov J. Chet til o'qitish metodikasi. -T.: "O'qituvchi", 2012.- B. 342.
2. <http://prescolaire.grandmonde.com/ecole/textes>

Haitova Gulshan
(Buxoro, Uzbekistan)

VALEURS DES CONJONCTIONS EN FRANÇAIS

Мақолада француз тилида боғловчилар ва уларнинг турлари, хусусиятлари ҳамда гапда қўлланилиши ҳақида фикр юритилади.

En grammaire, une **conjonction** est un mot-outil invariable mettant en relation deux segments (mots ou groupe de mots) au sein d'un énoncé.

La conjonction est un **mot invariable** qui a pour fonction de **joindre des mots, ou des groupes de mots**. On distingue les conjonctions de **coordination** des conjonctions de **subordination**.

Selon la nature de cette relation, on distingue la *conjonction de coordination* et la *conjonction de subordination*.

La conjonction est un mot invariable qui sert à joindre, unir, coordonner: Deux mots ou groupes de mots (conjonction de coordination). Deux propositions de même nature ou de même fonction (conjonction de coordination) Une proposition à une autre proposition dont elle sera la subordonnée (conjonction de subordination) Une locution conjonctive est un groupe de mots remplissant le même rôle qu'une conjonction Les conjonctions et les locutions conjonctives sont invariables.

Les conjonctions sont des mots qui se positionnent devant une proposition indépendante ou subordonnée. Elles relient deux propositions. Les conjonctions sont des mots de jonction. En français, on ne peut pas avoir de proposition subordonnée sans qu'elle soit introduite par une conjonction. On peut dire que la conjonction est à la subordonnée ce que la préposition est au nom.

Les conjonctions de subordination servent à annexer les propositions subordonnées à la proposition principale. Ces conjonctions n'ont pas de fonction grammaticale. Elles indiquent la liaison de subordination entre les deux propositions. La conjonction de subordination est caractérisée par un pronom relatif qui distingue la proposition aussi.

Les conjonctions de coordination, de subordination et les locutions conjonctives permettent de relier deux propositions indépendantes ou bien une proposition principale et une proposition subordonnée. L'ordre des mots ne varie pas, on ajoute simplement la conjonction.

Conjonctions de coordination: et ou, ou bien ni mais or car donc
Conjonctions de subordination: ainsi aussi cependant comme (= puisque & au moment où) lorsque néanmoins puisque quand que quoique (= bien que) si soit toutefois etc. Locutions conjonctives: à ce que à condition que afin que ainsi que alors que à mesure que à moins que Petit dictionnaire après que / avant que / maintenant que attendu que, vu que aussi bien (= parce que) aussi bien que (= de même que) aussi peu que (= pas plus que) aussitôt que autant que bien que c'est-à-dire c'est pourquoi comme si d'autant que de même que depuis que de sorte que dès que encore que jusqu'à ce que / jusqu'à tant que même si outre que parce que pour peu que pour que pourvu que quand même, quand bien même quoi que sans que si ce n'est que (sinon que / sauf que) si tant est que tandis que

Une phrase simple contient un seul prédicat, en général un verbe conjugué, mais certaines phrases (averbales) sont sans verbe.

Une phrase complexe contient plusieurs propositions.

Certaines propositions sont appelées traditionnellement propositions subordonnées, elles peuvent avoir pour fonctions toutes les fonctions du nom. Elles commencent par :

- *un pronom relatif*
- *une conjonction de subordination*
- *ou un mot interrogatif (pronom interrogatif, adjectif interrogatif (+ nom) ou adverbe interrogatif).*

Les conjonctions de subordination sont: que, comme, si, quand, lorsque, puisque.

Les locutions conjonctives sont composées de plusieurs mots: alors que, en même temps que, si tant est que, dans l'hypothèse où, sans que, attendu que, même si, etc.

(Voir la liste dans l'article noté ci-dessous: la clef des modes)

Les conjonctions de subordination et les locutions conjonctives introduisent des propositions subordonnées conjonctives.

En grammaire, une **conjonction de coordination** est un mot-outil¹ invariable, qui unit deux phrases, deux sous-phrases ou, à l'intérieur d'une phrase indépendante, deux éléments de même fonction syntaxique et généralement aussi de même nature grammaticale. À la différence de la conjonction de subordination, qui établit une hiérarchie entre les éléments, la conjonction de coordination réunit des éléments de même niveau syntaxique.

Ces conjonctions possèdent trois caractéristiques, qui permettent de les distinguer des adverbes: elles ont une place fixe, généralement entre les éléments qu'elles sont chargées d'unir; elles sont de purs liens, sans fonction à l'intérieur de la phrase; enfin elles ne peuvent, en se juxtaposant, se combiner entre elles. Le non-respect de ces trois critères par *donc* a justifié son exclusion des conjonctions de coordination par les grammairiens modernes.

Traditionnellement, les grammaires classent les conjonctions de coordination en fonction de critères sémantiques: copulatives (*et, ni*), qui marquent la simultanéité ou l'addition, disjonctive (*ou*), qui marque un choix, adversative (*mais*), qui marque l'opposition, causale (*car*), consécutive (*donc*), et déductive ou transitive

Les conjonctions suivantes relient des mots entre eux ou deux propositions indépendantes: **mais, pourtant** (l'opposition); **ou, ni** (l'alternative ou la négation); **et** (l'union); **ainsi, enfin** (la conclusion); **car** (la cause); **or** (pour marquer un moment particulier d'une durée ou d'un raisonnement); **donc** (la conséquence).

Remarque: **pourtant, ainsi, enfin, donc** sont rangés parmi les adverbes plutôt que parmi les conjonctions. Je les ai insérés ici parce qu'ils peuvent aussi servir à unir deux éléments.

les conjonctions de coordination : Elles servent à joindre

- **des éléments de même fonction**: Le frère et la sœur ne viennent plus en vacances chez nous => 2 sujets

- **des propositions de même nature** Il m'a reconnu et il m'a serré la main => 2 indépendantes

Principales conjonctions de coordination: mais, ou, (sans accent!) et, (à ne pas écrire comme le verbe être !) donc, or, ni, car, cependant, néanmoins, toutefois.

La conjonction «et» est la conjonction de coordination la plus fréquente de la langue française. Tout comme «ni», elle est capable de coordonner tous les niveaux syntaxiques de la phrase, depuis la phrase elle-même jusqu'au mot (noms, pronoms, adjectifs, verbes, adverbes, plus exceptionnellement mots-outils), et même aux éléments de mot.

Attention quand vous utilisez le moyen mnémotechnique 'Mais où est donc Ornica?'!! De nombreux étudiants finissent par mettre un accent sur la conjonction de coordination « ou » et par écrire la conjonction «et» comme si c'était le verbe être!)

Les grammaires scolaires françaises donnent la liste suivante des conjonctions de coordination: «car», «donc», «et», «mais», «ni», «or» et «ou».

Les principales conjonctions de subordination sont: comme, lorsque, puisque, quand, que, quoique, si, à condition que, à moins que, afin que, ainsi que, alors que, après que, attendu que, aussitôt que, avant que, bien que, de crainte que, de façon que, de manière que, de peur que, de sorte que, depuis que, dès que, en attendant que, jusqu'à ce que, malgré que, parce que, pendant que, pour que, pourvu que, tandis que, vu que.

Les conjonctions possèdent trois caractéristiques, qui permettent de les distinguer des adverbes: elles ont une place fixe, généralement entre les éléments qu'elles sont chargées d'unir; elles sont de purs liens, sans fonction à l'intérieur de la phrase; enfin elles ne peuvent, en se juxtaposant, se combiner entre elles. Le non-respect de ces trois critères par *donc* a justifié son exclusion des conjonctions de coordination par les grammairiens modernes.

L'homme qui veut apprendre à parler une langue étrangère ne saura pas se passer d'une bonne connaissance des fonctions grammaticales.

RÉFÉRENCES:

1. Dictionnaire des littératures de langue française, Bordas, 1987.
2. Mauger, G. Grammaire pratique du français d'aujourd'hui: langue parlée, langue écrite. Paris: Librairie Hachette, 1968, p. 401.

Jurayeva Malokhate
Université d'Etat de Boukhara
(Boukhara, Ouzbékistan)

LES PARTICULARITÉS DE MODALITÉ DANS DES CONTES FRANÇAIS ET OUZBÈKS

Ушбу мақолада модаллик категориясининг мазмуни ва кўлами ҳақида фикр юритилади. Француз ва ўзбек эртакларидаги модаллик категориясининг лингвокогнитив ҳамда миллий-маданий хусусиятлари мисоллар орқали очиб берилади. ҳар бирига хос ўхшашлик ва дифференциал белгилар асосланади.

Ce qui se passe autour de nous, au niveau social, politique, culturel il a des répercussions sur la langue. L'Ouzbékistan, pays Indépendance, perle de l'Asie Centrale, l'un des premiers pays en Asie Centrale à étudier les problèmes liés à l'apprentissage des langues étrangères.

En Ouzbékistan, le système d'enseignement des langues étrangères, orienté vers la formation de la génération harmonieusement développée et bien instruite, s'est fondé dans le cadre de la mise en œuvre de la Loi de la République d'Ouzbékistan sur l'Éducation et du Programme national pour la formation des cadres.

Quand on parle de la richesse de n'importe quelle langue, tout d'abord on entend par cela la diversité des procédés expressifs que cette langue possède. Grâce à ces procédés la langue devient plus imagée, plus forte, flexible, pleine d'émotion, capable de rendre toutes les nuances de la pensée humaine.

La catégorie de modalité est l'une des questions d'intérêt non seulement des savants des domaines des sciences naturelles et sociales, mais aussi des linguistes.

Cette catégorie est appliquée dans le cadre de *la lexicologie, la phraséologie, la formation des mots et la linguistique* du texte. Selon les sources dont nous disposons, la notion de la "modalité" a été introduite *par Aristote*.

Charles Bally caractérise la catégorie de modalité comme suit: "*La modalité - est le cœur et l'âme de l'énoncé*"³.

L'existence d'un grand nombre de possibilités d'expression de la catégorie de modalité met en évidence le fait que cette catégorie est universelle pour toutes les langues et que ses études sont importantes pour la compréhension de la structure de la langue. Les signes linguistiques mentionnés ci-dessus jouent un rôle capital dans la formation de la catégorie de modalité et la définition des prédicats. Ils servent aussi à une présentation plus précise et plus économique des énoncés de contenu différent en formant des catégories lexicales, sémantiques et grammaticales.

Chaque peuple est caractérisé par sa nature, ses modes de vie, ses traditions, sa culture et ses particularités traditionnelles. Par exemple, dans les contes français et ouzbeks on peut trouver les généralités et les caractéristiques

3 Bally. Le langage et la vie. – P.,1926. – P.206

particulières. Les contes ouzbeks commencent généralement avec le prologue traditionnel, tels que: "*Bor ekan da, yo'q ekan, och ekan da, to'q ekan...*". Si nous analysons cette proposition du point de vue de la linguistique, nous devons constater qu'elle est différente du prologue du conte français au niveau structural, sémantique et modal. Par exemple, si la catégorie de possession (existence) exprime la sème de l'affirmation "bor" (il y a(vait)), et celle de négation "yo'q" (il n'y a(vait) pas), or la catégorie d'état est exprimée par l'opposition des mots "oq, to'q" (affamé, rassasié). En ouzbek, les catégories mentionnées ci-dessus comprennent la forme incomplète du verbe "ekan", elles organisent la forme analytique du verbe, et, à l'aide de la particule *-da* confirme le contenu de l'énoncé. Dans le conte français, le prologue est exprimé d'une autre manière: *Il était une fois...* ou *Il était une fois un Roi et une Reine...* Dans ce cas, le prologue du conte commence par une forme impersonnelle du verbe *Il était* et avec le mot *une fois* qui indique la quantité, dans la proposition suivante sont mentionnés un Roi et une Reine.

La partie finale des contes français et ouzbeks sont différentes par la structure, le contenu et par les caractéristiques modales. Sur la base de l'analyse d'exemples, nous pouvons formuler les conclusions suivantes: 1) la description du mariage et des fêtes; 2) l'expression de souhaits "*yahshi etsin murodga, yomon qolsin uyatga*" (que l'homme noble puisse atteindre son but, que le méchant ait honte), *murod maqsadga etish* (réaliser ses rêves); 3) l'expression du bien-être *sokin, yahshi, bahtli turmush kechirish* (vivre tranquillement, bien, heureusement); 4) *o'ziga yaqin kishilar bilan ahil yashab o'tish* (vivre ensemble avec les proches); 5) *yashash turmush tarzini obod va ozod o'lkaga aylantirish* (rendre la vie heureuse etc.): Le vieillard, très content, dit à la femme: Merci, ma fille, que tous tes vœux soient exaucés, que ta vie avec celui que tu choisis soit longue. Il vanta la sagesse de la femme et prit la route pour son village. (UNS.RJ, 106) (état, intention, but, désir, aspect axiologique); (La forêt de sapins où le silence avait longtemps régné, se remplit de joie. Gouvernés par le preux de la Terre de Soleil, les gens commencèrent une vie libre, indépendante et belle. (JDBB, 214) (temporalité, localisation, nature, état). (Chasseur a organisé un mariage long de quarante jours et quarante nuits, a marié Kenja-batyr à sa bien-aimée et ainsi il a réalisé son rêve) (SZHB. Semurg, 33) (motif temporal de mariage). (Sultan organisa la fête longue de sept jours à tous les habitants de la ville. Ziyad-Batyr et Qamarkhan ont vécu une vie heureuse) (lieu, temporalité, état) (SZHB. Ziyod Batyr, 41).

Dans la partie finale des contes français, les unités linguistiques comme *oq fотиqа berish* (bénir), *uylanish motivi* (le motif du mariage), *ziyofat berish* (organiser une fête), et *shirin hayot kechirish* (vivre en bonheur) expriment les modalités axiologiques et épistémiques, et sont utilisées en mode indicatif: *Ayant revue la fille après une longue séparation, le roi la bénit avec son bien-aimé.* (OGE, Peau d'âne, 95). *La femme de la Barbe-Bleue distribua sa richesse et épousa un honnête homme avec lequel elle passa une vie heureuse.* (OGE, la Barbe Bleue, 32).

L'analyse des histoires de contes français et ouzbeks a permis de relever des motifs liés à des «choses incroyables», ainsi dans les contes français on trouve *les rêves, un long sommeil, les monstres mythologiques, les mots magiques*, et dans les contes ouzbeks on trouve *naviguer dans un coffre, lutter, naissance incroyable, avoir pitié (de kechish қондан), une image mythologique de*

Khizir, nombres mystérieux 3, 7, 9, 20, 40, sont communs. La modalité se fait voir lors de l'expression des cas liés à *l'infécondité, des légendes, les voyages, la mort* dans les contes des deux peuples. En même temps, il y a beaucoup scènes de *demande de permission, avoir pitié, se joindre à la lutte* dans les contes ouzbeks, et des scènes de *rêve, sommeil très long* sont nombreuses dans les contes français: 1) "*Pendent son sommeil, la Belle vit une dame, qui lui dit: "Je suis contente de votre bon coeur, la Belle: la bonne action que vous faites en donnant votre vie pour sauver celle de votre père ne demerera points sans récompense*» (BB, 364) (temporalités, contenu axiologique, désir); 2) "*Les filles du sultan étaient assises sur la berge de la rivière et virent flotter un coffre, l'ouvrirent, et découvrirent un homme d'une beauté incomparable.*" (SZHB Tahir et Zuhra, 81); 3) "*Il s'endormit. Et il vit un rêve. Dans son rêve, le vieux Khizir lui dit: - Mon fils, ne t'inquiète pas. Lève-toi et fais quinze pas en avant...* (SZHB "Cinq filles" 192.); 4) " - *Mon Sultan, si vous m'accordez votre grâce, je vous dirai toute la vérité.* (SZhB.U.o.b, 11); 5) "*- Moi aussi, je suis allé avec le Kilich-Batyr, si tu veux te battre, lutte avec moi d'abord, - dit-il. Kilich Batyr pris le dessus sur le forgeron. Ensuite, il l'aida à se lever.* (Kilich Batyr SZHB KB, 13); 6) "*- Hey, tu es un gars courageux, si tu me mets sur l'épaule, je vais te marier. Sukhrob consentit et décida de lutter.*" (SZHBR, 26).

Or, nous n'avons pas relevé dans les contes français de motifs de *grâce* et de *voyage en coffre*, exprimés par la catégorie de modalité.

Dans la partie finale des contes français, des unités de langue exprimant la modalité axiologique et épistémique, sont utilisées moins fréquemment que dans la fin des contes ouzbeks. En particulier, l'expression de la dernière partie des contes ouzbeks par les unités lexicales *mariage, donner la bénédiction, le motif du mariage, offrir un repas, libérer les innocents de l'oppression et de créer pour eux une belle vie*, par les moyens axiologiques *transformer le pays en une région indépendante, la création d'une vie belle et libre*, et enfin, la sagesse nationale: *vivre heureux pour toujours avec celui que tu choisis*, montre l'utilisation généralisée des valeurs nationales du peuple ouzbek dans les contes, ainsi que la mesure dans laquelle ils correspondent à la catégorie la modalité.

L'analyse des unités langagières à valeur culturelle permet de conclure que la langue est un gestionnaire symbolique dans la compréhension de la culture et le lexique est l'expression d'une culture riche en sensations. De plus, on peut voir que la catégorie de modalité exprimant les diverses manifestations de rapports de l'idée envers à la réalité, est très importante pour l'analyse et la comparaison des textes, pour la détection et l'évaluation de la sémantique des énoncés. La détermination de la nature du peuple et de ses caractéristiques est une tâche difficile, et les traits nationaux des peuples français et ouzbek sont aussi propres à beaucoup d'autres nations. La cohérence des moyens langagiers avec la catégorie de modalité est d'une grande importance en termes de dominantes culturelles ouzbeks et françaises, reflétées dans les contes de ces deux peuples.

RÉFÉRENCES:

1. Grand Larousse. – P., 2002.
2. Charles Perrault. – Contes. Grands écrivains. – P., 1984. – 191 p.
3. Якубов Ж. А. Модальность условных предложений и их синонимические варианты в современном французском языке. МГУ им. М. В. Ломоносова. – М., 2002. 48 с.

Shakirov Rustam
(Bukhara, Uzbekistan)

LE FACTEUR ÂGE DANS L'ENSEIGNEMENT DE LA PHONÉTIQUE AU PRIMAIRE

В этой статье анализируются возрастной фактор в обучение французского языка и его фонетики, а также особенности методы обучения для детей возраста 10-12 лет.

Ключевые слова: *когнитивистика, когнитивная психология, методология, обучения языку, иностранные языки, носовые звуки*

This article analyzes the age factor in the teaching of the French language and its phonetics, as well as the features of teaching methods for children aged 10-12 years.

Key words: *cognitive science, cognitive psychology, methodology, teaching of language, foreign languages, nasal sons*

L'entraînement à la production d'un nouveau système phonologique est plus propice lorsque nous avons affaire à un public d'enfants qui captent plus facilement mais produisent également plus facilement, étant mieux placés physiologiquement que les adolescents, grands adolescents et adultes « dans la mesure où les organes phonatoires pour peu qu'ils soient adéquatement stimulés, sont beaucoup plus souples et disponibles pour maîtriser les composants fondamentaux d'une langue étrangère: rythme, prosodies, sonorités, articulation » (Porcher & Groux, 1998: 88).

Quant au mécanisme de la perception qui est une « interprétation de la réalité physique par intervention de l'activité mentale dans le processus auditif » (Guimbretière, 1994: 15), il n'est pas dissocié de celui de l'audition qui consiste en « la capacité physique de l'oreille à entendre » (ibid.: 15).

Là encore, l'âge de notre public peut constituer un avantage pour l'enseignement de la phonétique puisque les seuils de perception déterminés par deux facteurs conjugués, celui de l'intensité et de la hauteur (sons faibles/forts et graves/aigus) sont plus sensibles aux enfants et jeunes adolescents (jusqu'à l'âge de 10 ans et maximum jusqu'à 12 ans) et s'instaurent avec le développement progressif de l'audition qui finit par décroître quand l'âge avance. Cette sensibilité auditive, ainsi déterminée et calculée entre 16 et 16000 Hz, diminue à partir de 10 ans et la zone de perception normale se situe entre 60 et 10000 Hz.

Ce sont ces quelques réflexions et informations vraiment très rudimentaires qui justifient et encouragent l'enseignement de la phonétique au primaire. Or, le primaire comporte plusieurs tranches d'âge, allant de 6 à 12 ans. Le Ministère de la France délimite l'enseignement du FLE aux classes de 5ème et 6ème ce qui correspond à une tranche d'âge entre 10 et 12 ans.

Comment allons donc nous définir notre public et à quelle catégorie allons-nous le classer ? Avons-nous à faire à des enfants, à des adolescents ou à une tranche d'âge intermédiaire nécessitant chacune que nous adoptions un

enseignement adéquat respectant les caractéristiques cognitives, métacognitives et socio-affectives de cette tranche d'âge ?

Comment allons-nous envisager l'apprenant durant le processus d'enseignement de la phonétique ? Peut-on envisager son autonomisation et lui apprendre à apprendre en insistant moins sur la transmission de savoirs que sur celle d'une démarche méthodologique, d'un comportement façonné par sa propre personnalité qu'il réquisitionnera pour affronter, plus tard, d'autres circonstances d'enseignement, de nouveaux objectifs à atteindre ? Ou vu l'âge (10-12 ans) qui implique un enseignement plus conscient et désormais correctif de la phonétique nous devons nous attarder moins sur son autonomie et insister davantage sur un apprentissage plus dirigé ? De quelles pratiques allons-nous nous servir pour enseigner la phonétique à cette tranche d'âge ? Comment allons-nous procéder ? Peut-on opter pour un acte pédagogique souple et ludique sans contraintes, fondé sur l'initiation, la sensibilisation et la familiarisation, efficace certes avec les enfants jusqu'à dix ans ou pour un type d'enseignement plus strict, plus normalisé, plus formel qui les préparera ainsi à faire face à celui utilisé dans le secondaire ?

Entre 10 et 12 ans et dans notre société actuelle, l'apprenant est entre deux moments capitaux pour son existence en tant qu'être humain. Il s'apprête à quitter le monde des enfants pour pénétrer progressivement dans celui des adolescents qui le conduira dans le monde des adultes. Ceci, en matière d'enseignement de la phonétique, présente des avantages et des désavantages tant pour l'apprenant que pour l'enseignant.

Les fonctions de perception d'une séquence sonore, voire de parole sont physiologiquement reliées, ce qui amène les spécialistes en neurosciences à postuler qu'il y a un lien étroit entre perception et production, la première influençant la seconde. Or, les mécanismes sensoriels mobilisés pour l'audition et les mécanismes cognitifs et linguistiques déclenchés pour la perception fonctionnent partiellement à partir de 10 ans, ce qui nous amène au postulat qu'à partir de cet âge-là, les apprenants n'entendent pas les sonorités de la langue étrangère (l'information), ne les analysent pas ni ne les traitent et ne les stockent pas dans leur forme correcte pour les réutiliser en situation de production. D'où les productions déficientes des apprenants dues à une perception déficiente; d'où la nécessité d'un enseignement thérapeutique fondé sur la correction phonétique, qui s'écarte de la seule sensibilisation.

C'est ce même processus physique et intellectuel qui est à l'origine de la théorie de l'interférence responsable de l'impossibilité de l'apprenant à entendre et à produire correctement des sons et patrons mélodiques qui n'existent pas dans sa langue maternelle. Une fois le crible auditif de sa langue maternelle (ou d'une autre langue étrangère apprise comme première langue étrangère) stabilisé autour de l'âge de 10 ans, l'apprenant transfère en langue-cible les caractéristiques de la langue-source effectuant ainsi un transfert négatif en se servant en langue-cible d'un son ou d'un découpage accentuel de la langue-source qu'il croit (qu'il perçoit comme) identique alors que celui-ci est différent.

Ainsi, plus on remet à l'adolescence l'apprentissage d'une langue étrangère, plus on a à affronter cette surdité phonologique et cette fossilisation de mauvaises habitudes perceptives et productives. Dans ce sens, plus on s'éloigne de l'âge de 10 ans, plus on quitte l'apprentissage par intégration inconsciente et rapide et

l'enseignant doit agir en thérapeute (tâche plus complexe et difficile) recourant à des pratiques et des moyens conduisant à une rééducation de l'oreille des apprenants, à la réactivation de leur capacité auditive et à sa réorientation vers des caractéristiques spécifiques d'une autre langue, d'une langue qui n'est pas la leur.

L'enseignant qui est donc appelé à enseigner la phonétique à cette tranche d'âge doit jongler entre le monde des enfants, caractérisé par des aptitudes physiologiques encore vierges, saines, transparentes, par des capacités d'intégrer rapidement de nouvelles spécificités et caractéristiques, par la disponibilité d'esprit, par la plasticité de l'appareil phonatoire et celui des adolescents caractérisé par des démarches intellectuelles plus complexes.

BIBLIOGRAPHIE

1. PORCHER L. & GROUX D., 1998, L'apprentissage précoce des langues, Paris, PUF, (Que sais-je ?).
2. VÉRONIQUE D., 2000, «Recherches sur l'apprentissage des langues étrangères: friches et chantiers en didactique des langues étrangères», Études de linguistique appliquée «Didactique des langues étrangères et recherches sur l'acquisition», n° 120, p. 403-415.

Tairova M. H.
(Boukhara, Ouzbékistan)

LES VERBES MODAUX LEURS RÔLE DANS LES PHRASES

Ушбу мақолада француз тилида майл, феъл майллари, модал феъллар ва уларнинг хусусиятлари тўғрисида фикр юритилади.

Le mode est une catégorie modificatoire qui exprime l'attitude du locuteur à l'égard de la réalité décrite dans l'énoncé. Le mode pose beaucoup de problèmes dans la langue française car les formes et significations des catégories modales ne sont pas nettement distinctes. Certains linguistes nient l'existence de l'impératif en tant que catégorie autonome, d'autres mettent en cause le conditionnel d'autres encore, le subjonctif. On va jusqu' à nier totalement l'existence de la catégorie morphologique de mode en français.

Une théorie originale du mode a été élaborée par Guillaume qui ne reconnaissait que trois modes en français: non personnel, subjonctif, indicatif répondant chacun à une étape de l'actualisation de l'action.

Le premier examen approfondi de la modalité (après Aristotele) a été entrepris par le linguiste suisse Charles Bally, (Ch.Bally 1961), A.Sechchaye,

(A. Sechchaye 1908), J. Marouzeau J. Marouzeau 1959 p.p 168-172) soulèvent aussi certaines questions ayant trait de la catégorie modales de la langue.

Parmi les linguistes russes il faut nommer en premier lieu V. Vinogradov dont l'apport à l'étude de la phraséologie russe est inestimable. (V. Vinogradov 1977).

De prime abord, le verbe modal constitue un élément dont le locuteur se sert pour rendre le sens d'un verbe plus approprié aux circonstances d'une communication.

Le auxiliaire modal ou semi-auxiliaire modal (du latin *modus*, i, mesure musicale, mode, manière) est un des outils linguistiques permettant d'exprimer une modalité, c'est-à-dire de présenter un fait comme possible, impossible, nécessaire, permis, obligatoire, souhaitable, vraisemblable. L'énoncé Il travaille est une affirmation simple, rendant compte d'un fait, alors que Il peut ou Il doit travailler est une assertion modalisée par le recours aux verbes pouvoir et devoir. Ces deux verbes ainsi que sembler et paraître sont les semi-auxiliaires modaux du français selon la plupart des grammairiens.

Les verbes modaux du français font partie de la deuxième catégorie. Ces deux catégories se distinguent par le fait que le sujet grammatical du verbe modal est identique au sujet du jugement de *modus*, mais que le sujet grammatical de l'auxiliaire de mode ne l'est pas. Bally a signalé que «Les auxiliaires de mode équivalent logiquement à des verbes modaux construits au passif et dont le complément d'agent est implicite ». En d'autres termes, les auxiliaires de mode dans la théorie de Bally sont définis comme des éléments qui manifestent un décalage entre le sujet grammatical et l'agent des effets modaux de la phrase.

La catégorie grammaticale des auxiliaires modaux est rejetée par certains linguistes descriptifs, qui considèrent les verbes désignés comme tels comme

relevant du lexique et non de la grammaire. Toutes les langues possèdent des verbes exprimant diverses modalités qualifiées traditionnellement d' aléthiques (possible, nécessaire), de déontiques (obligation, devoir, autorisation), d'épistémiques (certitude, incertitude), de subjectives (volonté). Mais leur seule signification ne saurait en faire des auxiliaires modaux; ceux-ci doivent posséder des propriétés morpho-syntaxiques propres qui les distinguent des verbes lexicaux et les rapprochent des autres auxiliaires.

On voit ici que les deux verbes modaux *peut* et *doit* sont rajoutés au verbe *s'apprend* dans une deuxième formulation, tout comme on varie le temps ou le mode verbal pour mieux accorder le sens du verbe avec ce qui est signifié par l'auteur. Cette caractéristique du verbe modal a été très tôt signalée par les linguistes. Louis Méogret a fait cette remarque en 1550 dans son *Traite de la grammaire française*: « Au regard de ces dérivatifs latins comme le fréquentatif, le méditatif et désidératif latin, le français n'en a pas (que je sache) en cette signification. Et quant à l'inchoatif, nous le voyons par le verbe '*commencer*', comme '*je commence à avoir faim*'. Et le méditatif latin par les verbes de désir, comme pour *parturio*, '*je désire*', '*je veux enfanter*'. Et quant au fréquentatif nous le voyons par l'adverbe '*souvent*' et ses semblables, comme '*je le hante, ou vois souvent*' ».

En établissant un parallélisme entre les dérivatifs verbaux en latin et les chaînes «verbe modal + verbe à l'infinitif» en français, Méogret voulait insister sur le fait que ce qui est réalisé par des marques morphologiques dans une langue (le latin) est exprimé par des suites syntagmatiques dans une autre langue (le français). Ainsi dans son exemple *commencer à avoir faim*, *avoir faim* se voit attribuer le rôle principal comme racine verbale, et *commencer* ne joue qu'un rôle secondaire comme suffixe verbal.

Ce qui est intéressant, c'est que cette analyse révèle un problème d'analyse important concernant le statut du verbe en général, car il a bien affirmé dans le même ouvrage que «la signification de temps a (comme je vous ai dit) été attribuée au verbe» et qu'en ce qui concerne l'infinitif et sa signification de temps «celui que nous estimons être du temps présent ne me semble point en signifier aucun: comme qui se range à celui que signifie le verbe qui le gouverne: finalement il n'a que sa signification d'action ou passion». Selon ces affirmations, l'infinitif, privé de sa signification du temps que Méogret estime être une propriété essentielle du verbe, ne peut que se faire gouverner par un autre verbe qui lui attribue la signification du temps. Il en résulte que dans une structure verbale comme *commencer à avoir faim*, c'est forcément *commencer* qui gouverne l'infinitif *avoir faim*. Nous sommes donc devant un dilemme: le verbe modal fonctionne comme un élément secondaire, mais le temps verbal (les marques morphologiques d'un verbe nucléaire qu'il porte) le signale plutôt comme le verbe principal de la phrase.

Le problème révélé dans l'analyse de Méogret est en fait symptomatique d'un malaise qu'ont ressenti beaucoup de grammairiens qui ont à traiter ce genre de structure. D'une part, l'accord entre le sujet et le premier verbe les amène à considérer le premier verbe conjugué comme le verbe principal ou régissant, d'autre part, on sent aussi intuitivement que c'est le deuxième verbe qui joue le rôle le plus important, aussi bien sur le plan syntaxique que sur le plan sémantique. Dans son *Traite*, Méogret a effectivement présenté deux analyses simultanément.

C'est donc une question à laquelle tous les linguistes qui voudraient rendre compte du rôle de verbe modal doivent répondre: est-ce que le verbe modal, en tant que VI dans la chaîne verbale VI+V2, est un verbe régissant ou régi.

A vraiment dire la modalité verbale en français contemporain c'est étude de la modalité verbale en français. Cette construction associe un auxiliaire modal suivi d'un complément à l'infinitif, comme "pouvoir faire", "vouloir dire", etc. Ces constructions sont plus fréquentes que celles associant un participe passé précédé d'un auxiliaire avoir ou être. Un test statistique permet de mesurer la singularité de chaque locuteur. Cette étude est complétée par trois indices de tension. Application à de grands corpus du discours politique, de la littérature et de la langue orale.

RÉFÉRENCES:

1. Dictionnaire des littératures de langue française, Bordas, 1987.
2. Greimas A. J. Pour une théorie des modalités. Langage, №43, 1976.

Адизова О.И.
Бухарский государственный университет
(Бухара, Узбекистан)

АДАБИЁТДА БИОГРАФИК МЕТОДНИНГ ГЕНЕЗИСИ ВА ШАКЛЛАНИШИ

В данной статье рассматривается формирование биографических методов.

This article studies the formation of biographical methods.

Бадиий ижод намунасини биографик метод асосида ўрганиш борасидаги илк қадамлар Европада XIX асрнинг биринчи ярми француз илмий-адабий муҳитида кўзга ташланади. Аниқроғи, 1804-1869 йилларда яшаб ўтган француз танқидчиси ва шоири Шарль Огюстен Сент-Бёв (французча ёзилиши: Charles Augustin de Sainte-Beuve) биографик методнинг назарий асосчиси, унга хос етакчи хусусиятларни аниқлаб, асосий тамойилларини ишлаб чиққан ва уни бадиий асарларни ўрганишга илк бор кенг татбиқ этган олим ҳисобланади. Бироқ бу тадқиқ усулининг илдизлари жуда қадимга бориб тақалади. Адабиётшунослик илмида қадимдан биографик методга хос хусусиятлардан фойдаланиб келинган.

Европа ижтимоий муҳитида Уйғониш даврига келиб, инсон тасвири ва талқини ўзгаришга юз тутгани маълум. Шундан сўнг инсон моҳиятан яратиқ эмас, балки яратувчи ҳам экани асослана бошланди. Адабиётда инсонпарварлик тарғиби кучайиб, ҳатто бу асосий йўналишга айланди. Архаик адабиётда маъбудлар бошқарувида талқин этиб келинган инсон образи Уйғониш даври адабиётида эксцентрик тадқиқ объекти мақомини эгаллади. Энди барча нарсалар: борлиқ ва мавжудот, воқелик ва ҳаракат, макон ва замон кабилар инсон ва унинг шахсиятига боғлаб талқин этила бошланди. Унинг борлиққа таъсир кўрсата олиш қудрати кўрсатиб берилди. Одамзот ақл-заковати, қўли билан яратилган предметлар (кема, тўп, милтиқ сингари), маконлар (қалъа, саройлар) тасвири ва тарғиби бадиий асарларда етакчи ўрин эгаллай бошлади.

Ижтимоий фанлар оламида муҳим саналган биографик метод илк бор В. Дчлипе томонидан тақлиф қилинган. Фақатгина Ш.О. Сент-Бёв унинг назарий моҳиятини, ўзига хос тамойилларини имкониятларини илмий жиҳатдан биринчилардан бўлиб изоҳлаб берган олимдир. Олимнинг бу борадаги қарашлари унинг «XVI аср француз поэзияси ва театрининг тарихий ва танқидий обзори» (1828), «Адабий портретлар» (1836-1839), «Душанба кунларидаги суҳбатлар» (1851-1862), «Янги душанба кунлари» (1863-1870), «Империя даврида Шатобриан ва унинг адабий гуруҳи» (1861) номли китобларида ўз аксини топган.

Ш. О. Сент-Бёв ижодкорга ва у яратган асарга оиласи (ота-онаси, ака-укаси, опа-синглиси), атроф-муҳити, диний қарашлари, ижтимоий ҳолати, табиатга муносабати, ютуқ ва камчиликлари, ожиз томонлари, касаллиги ва бошқалар, албатта, таъсир кўрсатишини таъкидлайди.

У 1821 йили Бурбон номидаги коллежда таълим олган вақтида фалсафа ўқитувчиси Дамироннинг “Ҳар қандай ижод намунаси муаллиф шахсияти билан бир бутунликда ўрганилиши лозим” деган фикри эътиборини тортган. Дамироннинг бундай фикрга келишига «Француз фалсафаси тарихи» асос яратган. Шу-шу, бу китоб талаба Шарлнинг ҳам энг сеvimли китобига айланган. Коллежда ва кейинги таълим жараёнларида табият, физиология, химия, медицина, мантиқ, тил ва адабиёт илmlарини мукаммал ўрганган Сент-Бёв учун Дамирон фикрлари умри ва ижодий фаолияти давомида таянч концепция бўлиб қолади.

Сент Бёв 1829 йил биринчилардан бўлиб илмий салоҳиятлилар тўрагагини очган ва қобилиятли ижодкор ёшлар билан ишлаган. Улардан ижодкорлар гуруҳини тузиб, “Шарль Огюстен де Сент Бёв Биографик мактаби”ни ташкил этган. Шунинг таъсирида у 1829 йилдан бошлаб «Ревю Париж» журналида илк адабий портретларини чоп эта бошлаган.

Сент Бёв 1832 йилдан адабиётда портрет жанри устида ижод қилишда фаоллик кўрсатди. Унинг дастлабки илмий тадқиқоти айнан фалсафий мавзуда бўлиб, «Барҳаёт рух ҳақида» деб номланади. Шундан сўнг олим Корнель, Буало, Лофантен ва, айниқса, романтизм адабиётининг қатор вакиллари ҳақидаги адабий портретларини бирма-бир эълон қила бошлади. Кейинчалик эса уларни жамлаб, «Адабий портретлар» номи билан тўплам ҳолида нашр қилди. Унда муаллиф: «Мени ҳар доим хатлар, суҳбатлар, фикрлар, характерларнинг ўзига хос турли фазилатлари, маънавий-руҳий қиёфаси; бир сўз билан айтганда – машхур ёзувчиларнинг биографиясини ўрганиш ўзига жалб этиб келди», – дея алоҳида таъкидлайди.

Сент Бёв бу йўналишда “Адабий танқидий портрет” (“Critiques et portraits litteraires”, 1832-1836), “Адабий портретлар” (“Portraits litteraires”, 1862-1864), “Замонавий портретлар” (“Portrait contemporains” 1869) каби асарларини яратди ва уларда ёзувчилар ижодини таҳлил қилди.

Сент-Бёвнинг биографик танқидчилиги, унинг тарафдорлари ва унга қаршиларни вужудга келтирди. У

а) танқидчи ўқишни биладиган ва бошқаларга бадий асарларни ўқишни ўргатадиган киши;

б) танқидчилик эса бадий ижодкорликдир деган таърифни ўзида намоён этди. Бу эса танқидчи, авваломбор, китобхон эканлигини кўрсатади. Бу китобхон санъат асарини қайта яратади. XIX асрда Сент-Бёв томонидан ривожлантирилган биографик танқидчилик шахсни яратувчанлик фаолиятининг марказига қўяди.

Сент-Бёвнинг фикрича, ёзувчи ва унинг асари ўртасида умумий боғлиқлик бўлиши лозим. Ёзувчининг билимлари, фикрлари унинг асари яхши қабул қилиниши учун жуда муҳимдир. Бирор-бир ёзувчининг фикрларини англаш ва объектив баҳолаш учун унинг шахсини ва қандай инсон эканлигини билиш муҳимдир. Сент-Бёв бадий асарнинг юрагида (мағзида) ўрганиш лозим бўлган қалб, эътиқод, бахтли ёки бахтсиз ҳиссиётлар бор дейди. Унингча, бадий асар тийёр риторика (дабдабали нутқ)ни қўллаш орқали эмас, аксинча, истеъдод бағрида, самимий ва оддий ижоддан дунёга келиши лозим.

Ревю де Парижда нашр қилинган мақоласида у шундай деб ёзади: “Мен ҳар доим ёзишмалар, суҳбатлар, ғоялар, инсон характеридаги барча

деталлар, феъл-атвор, биография, бир сўз билан айтганда, буюк ёзувчиларни яхши кўрганман; айниқса, мен айтаётган биография бошқа бир ёзувчи томонидан тузилмаган (ёзилмаган), бу борада ҳар кимнинг ўз сўзи бўлса. Бирор-бир машҳур марҳум муаллиф, шоир ёки файласуфнинг ёзмалари билан икки ҳафтага қулфланиб оласан; уни ўрганасан; уни қайта жойига қўясан, бўш вақтингда у ҳақида яна қайта бош қотирасан, олдинга қўясан; бу деярли ўн беш кунни тоғ ён бағридаги қишлоқда Байрон, Скотт, Гётенинг портретини чизиш ёки ҳайкалини яшаш билан ўтказганингдек; бунда яратган намуналарингдан ўзингни мамнун ҳис қиласан ҳамда улар билан ўзингни юзма-юз ҳис қилишинг сенга қандайдир яқинлик бахш этади”.

Ёзувчиларнинг кундалик ҳаётдаги фаолиятларини ўрганиб туриб, Сент-Бёв уларнинг бадиий ижодларидаги чехрасини топишга ҳаракат қилади.

Сент-Бёвнинг француз адабиётини ривожлантиришдаги уринишлари у тенгсиз йўлбошчиси бўлмиш адабий танқидчилик тарихининг муҳим босқичини белгилаб беради.

Биографик методнинг европача талқиндан бир қадар фарқли кўриниши собиқ шўро даври адабиётшунослигида ҳам кузатилади. XX асрнинг 20-йилларида Г. О. Винокурнинг «Биография ва маданият» китоби айни муаммо талқинига қаратилган эди. Айниқса, ўтган асрнинг 60-70-йилларида нашр этилган «Илмий ижод», «Илмий кашфиёт ва уни қабул қилиш», «Замонавий психологияда илмий ижод», «Адабий ва илмий ижод» каби илмий тўпламларда биографик метод ва ижодий жараён муаммолари тадқиқ этилгани кузатилади. Шу йиллари ўша муҳитдаги Фанлар академияси томонидан ушбу мавзуда бир неча йирик симпозиумлар ҳам уюштирилган.

«Ажойиб кишилар ҳаёти» (ЖЗЛ) рукнида қатор илмий биографиялар нашр этила бошлангандики, ушбу анъана Россияда бугунгача давом эттириб келинмоқда.

Йирик олимлар Б. М. Кедров, М. Г. Ярошевский, Б. С. Мейлах, А. Машковский ларнинг қатор тадқиқотлари айнан биографик метод масалаларини ўрганишга қаратилгани билан эътиборни тортади.

XX аср ўзбек адабиётшунослигида ҳам ёзувчилар, олимларнинг адабий портретларига бағишланган рисоалар, биографик ўрганиш муаммоларига қаратилган докторлик ва номзодлик тадқиқотлари яратилгани маълум. Аммо уларда бу методни янги концепциялар билан бойитадиган аниқ хулосалар ҳали етишмайди.

Ш. Сент-Бёвдан кейин машҳур кишиларнинг бадиий-эстетик (биографиясини ёзиш анъанасини француз ёзувчиси Андре Моруа (1885 - 1967) давом эттирди. У биографик методга мос равишда романлаштирилган биографияларни маромига етказиб ёзди. 2. А.Моруанинг адабий-эстетик қарашлари уч булоқдан - француз, инглиз ва рус маданиятидан баҳраманд бўлган. Рус ёзувчилари И. Тургенев, А. П. Чехов, Л. Толстой ҳақидаги қарашларини махсус асарларида баён қилди. А. Моруа Шекспир, Бальзак ва Л. Толстой ҳақида фикр юритиб, уларга: «Башарият учун инсоният томонидан бино этилган уч буюк ёдгорлик», деб баҳо берди 1. А. Моруа инглиз адабларидан Байрон ва Шелли, Диккенс ва Броунинг, Уэллес ва Б.Шоунинг ижодини жиддий таҳдил қилди. Унинг назарида, О. Бальзак француз адабиётида энг юксак мақомда туради. А. Моруа француз адабиёти тарихи

ҳамда XX аср француз ёзувчилари ҳақида «Лабрюйердан Прустгача» (1964), «Прустдан Камюгача» (1963), «Жиддан Сартргача» (1965), «Арагондан Монтерленгача» (1967) номли китоблар ёзди. Бу китоблардан танлаб олинган адабий мақолалар 1970 йили рус тилида «Адабий портретлар» номи билан нашр этилди.

Замонасининг ўткир адабий танқидчиси Сент-Бёв ўзининг талаб ва қоидалари билан биографик методни адабиётшуносликда санъат даражасига кўтарди. Бу метод унинг фаолиятининг ажралмас қисмига айланиб, бошқа танқидчилар фаолиятига ҳам катта таъсир кўрсатди. У авторнинг биографиясидаги майда-чуйда элементларигача синчковлик билан ўрганиш – генеология, оилавий муҳити, маълумоти, ташқи кўриниши, севги ва муҳаббат муносабатлари, иқтисодий аҳволи, юмшоқ табиатини батафсил кўрсатиб беришни тарғиб қилди. Сент-Бёвнинг танқидий методи “бирор-бир ёзувчининг асари, авваломбор, унинг ҳаёти акси бўлиши ва уни баён этиши лозим” деган ғоя асосида шаклланди. У муаллифнинг шоирона мақсади ва унинг шахсий сифатлари (биографизм)ни ўрганишга қаратилди.

Anvarova Shokhsanam Akhror Khizi, Mamajonova Feruza Gayratovna
Gulistan state university
(Gulistan, Uzbekistan)

THE METHOD OF ORGANIZING PROFESSIONAL COMPETENCE IN ENGLISH LANGUAGE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstraction. *This article deals with ways of methods of development of higher education students at English lessons. The author analyses an important problem of educational methods development of higher education students. The development of English teaching methods is an important component of educational content in a modern university. This is especially necessary for the formation of professional competencies of students. Formation and development of motivation of university students is an integral part of the educational process.*

Key words: *English methods, teaching languages, professional competence, language culture.*

In the modern educational space, the problem of motivation in learning English becomes extremely important. Knowledge of English becomes one of the main factors of socio-economic and general cultural progress in the development of society. English language plays a significant role in the formation and development of the personality and education, because with it you can access the heritage of another country, get the opportunity to communicate with representatives of other nations. Recently, interest in foreign languages has grown in our country, especially - in English. Knowledge of two or more languages is a necessary attribute of any modern highly educated person. Ability to master English became a real need, since without it it is already difficult to find a prestigious job and build a successful career. New political realities, the expansion of international contacts require today a deeper knowledge of the English language.

The problem of motivation in learning arises in many subjects, but especially it arises in the study of English. The problem is the specific nature of the subject, which requires the student to have a certain base and communication skills. Often this causes students certain difficulties and the motivation disappears. Therefore, considering motivation as the main driving force in the study of the English language, it should be noted that the motives are related to the subjective world of the person, determined by his inner motivations. Hence all the difficulties of invoking motivation from the outside. A person will be able to learn English if he is motivated [1, p. 33].

It is necessary to describe the types of motivation that arise in the study of English. Together they constitute the so-called educational motivation. Learning motivation is determined by several aspects:

- the characteristics of the learner (gender, self-esteem, level of intellectual development);
- features of the teacher and his attitude to educational activities;
- the organization of the pedagogical process;
- Specificity of the subject (in this case English)

On the basis of the above aspects, the educational motivation can be divided into external and internal motivations.

External motivation is not related to the content of the academic subject, but is due to external circumstances.

Internal motivation is directly related to the discipline itself. The student likes English, likes to show his cognitive activity. The action of external motives (prestige, self-affirmation, etc.) can strengthen internal motivation, but they have no direct relation to the content and process of activity [2, p. 47].

Educational motivation can be divided into two types: positive and negative. For example, saying "if, I'm going to learn English, I'll get a good grade at the lesson" is a positive motivation. Saying "if I study English, I'll get a positive evaluation, and I will not be punished" - negative.

The main conclusion is that sometimes students are mainly driven by external motives, while there is a large proportion of negative motivation ("not to stay for the summer semester," "did not put a negative evaluation"). It is absolutely clear that it is necessary to take actions aimed at the formation of internal motivation in students. That is, it is necessary to create conditions in which students have a personal interest and need to learn a foreign language. A teacher can not force a student to knowledge, so it is necessary to provoke his interest in the process of learning English. The problem of lack of motivation arises at all stages of language training. The task of the teacher is to form a motive and, as a rule, means for the formation of educational motivation are different [3, p. 15].

At all training courses, it is necessary to resort to the use of interactive technologies. One of the important incentives affecting the formation of motives is an interactive discussion. Inclusion of discussion in the process of teaching English, allows you to diversify classes and arouse the interest of students. The principle of novelty should also contribute to the formation of motives. Any new forms and methods of work are always interesting in class. It is necessary to remember that gradually many methods and means lose their novelty and the teacher will have to diversify the teaching methods in order to support students' interest. Also, do not forget that it is necessary to build trustful relationships with students, as this is an important factor in the educational process. If students have a harmonious relationship with the teacher, then this will be another stimulus for learning English [4, p. 23].

A good stimulating factor can be the effect of surprise in the class. You can approach the exercise in a non-standard form. Anything that is different from the standard one always arouses the interest of students. The use of the latest computer technologies in the process of teaching English allows us to supplement traditional methods, increase the students' motivation for learning, make them look at the English language in a new way, thus revealing their intellectual and creative potential. Students will be especially interested in learning using the project methodology. It promotes the development of independence, and this helps to increase the level of motivation.

The problem of developing motivation in the study of English is very relevant in the educational environment. In his work, a modern teacher needs to use the full range of modern ways and means to support interest in learning English, thereby contributing to increasing the level of motivation among students.

LIST OF USED LITERATURE:

1. Markova AK, etc. Formation of the motivation of the teaching: A book for the teacher. M.: Enlightenment, 1990. - p. 192
2. Galskova ND Theory and practice of teaching foreign languages. M., 2004. - p. 55
3. Vasilieva MM Conditions for the formation of motivation in the study of a foreign language. - M.: Pedagogika, 1988. p. 15
4. Zaitseva MV Motivation and some ways of its increase. M., Publishing House "First of September", 2003. - p. 23

Aliboyeva Aziza Abdurazzokh Khizi
Gulistan state university
(Gulistan, Uzbekistan)

WAYS TO TEACH THE ORAL FOLK TALES TO ELEMENTARY SCHOOL PUPILS FOR IMPROVING MORAL QUALITIES

Abstraction. *In the article, the essence of folklore was revealed to the elementary school pupils. It also explains in detail the ways in which students build up their spiritual-moral qualities.*

Key words: *Folklore, spiritual qualities, elementary school pupils, education.*

As an independent state, the Republic of Uzbekistan has embarked on the path of development and progress. Of course, the future of our homeland depends on many aspects of upbringing the young generation. President of the Republic of Uzbekistan Sh. M. Speaking about these aspects at a meeting with Uzbek youth on June 30, 2017, Mirziyeva noted that physical and spiritual young people are our support and support and have made concrete proposals on a number of topical and anticipated issues.

The goal of primary education in our country is to develop talents, attitudes and abilities that exist in every child, to develop a positive attitude, to enhance national and civic duty and feelings. Of course, in pedagogical skills, scientific and methodological support, comprehensive maturity, high moral ethics of the teacher are crucial in organizing child activities in primary education. Elementary education should be cultivated as a beautiful, decent, sensitive, crafty, intelligent, disciplined, highly educated, national proud, and cultivating the qualities necessary for patriotism, unity, and civic duty. Therefore, the teacher needs to find ways to prevent the child from getting tired and aggressive, so that the content of the exercises is broader and that each lesson serves to protect children's health, psychological, physical and mental health.

Elements of primary school are thought to be based on their imagination. It is therefore advisable to hold frequent workshops on new music lessons. Because it is best to use the knowledge that is given to a young child through games. This is a well-chosen organizational musical game that gives every student a chance to take part in a cultural event. Many schools are currently promoting teaching methods that include "active" learning, which enable students to formulate their own questions, discuss questions, explain their points of view and participate in joint training, working in groups on problems and projects. Critical sessions, role games, debates, case studies and integrated projects are other exciting and effective learning strategies that stimulate students' enthusiasm and encourage peer education.

Significant changes occur in the methodology of teaching foreign languages. From this point of view, the identification of new ways of developing the technique of teaching language becomes an important problem in modern methodological science.

We believe that the development of methodological science requires deep analysis and reflection. Particular attention should be given to the inclusion of

effective, constructive and rational innovative teaching methods in the education process. It should be noted that there is a gap in the literature devoted to this issue.

Elements of primary school are thought to be based on their imagination. It is therefore advisable to hold frequent workshops on new music lessons. Because it is best to use the knowledge that is given to a young child through games. This is a well-chosen organizational musical game that gives every student a chance to take part in a cultural event.

The game plays an important role in the life of a child. Through the play at the general education school, children learn about different subjects and subjects. This is why it is a game for music education to achieve the goals set up by using the form.

The game also has an educational background, because the students are interacting with the process, resulting in positive attitudes and content in their behavior, attitude, and culture.

In the life of the child, the function of the game is a bit extensive. Indeed, our ancestors, great scholars, and prominent teachers also see the children's play a vital role in educating the younger generation.

Folk games are a kind of people's creativity and have a centuries-old history. Every nation has its own national games. They are based on the culture, traditions, creativity, and labor of that nation. Also, the national Uzbek national games have been preserved and glorified as the great heritage of our people from antiquity to the present.

It is well known that in ancient times Uzbek folk musical plays were widely used in public events. The structure and contents of the national Uzbek musical games are diverse and are one of the important sources of teaching the material, household and spiritual history of our people.

In the works of our grandchildren Mahmud Koshgari, Abu Rayhon Beruni, Abu Ali ibn Sino, there are many things about children's creativity and folklore. In particular, in the book *-Devonu-lug'atit turk*, interesting information is given about the types and directions of games.

Innovations in the teaching of foreign languages can be associated with changes not only in the purposes, content, methods and methods, forms of organization and management system, but also in the styles of teaching and the organization of the educational and informative process. Peer education is not one, undifferentiated education strategy. Other models involved discussion seminars, private training groups, a parachute (buddy system) or counseling, peer evaluation schemes, joint project or laboratory work, projects in various sizes (cascading) groups, mentoring in the workplace and community activities. However, the term "peer education" remains abstract. The sense in which we use here, assumes a two-way, mutual learning activity. Peer education should be mutually beneficial and include the sharing of knowledge, ideas and experiences among participants. It can be characterized as a way to go beyond the independent interdependence of mutual learning.

Peer education generally refers to students, students and from each other as to other students without any implied authority for any person, based on the principle that "learners learn a lot by explaining their ideas to others and participating in an activity in which they can learn from their peers. "

Reliance on traditional lecture as the main way of teaching students was criticized as:

- the formation of students in passive recipients of information transmitted by the teacher and ensuring their high dependence on teachers for most of their learning needs;

- Encouraging learning, which includes mainly memorizing, recalling and breaking facts;

- the acquisition of rich inert knowledge is often difficult to apply in the work environment, whereas "What is important... is not only what students know, but also what they can do with what they know. What is at stake is the ability to perform, to put what is known in practice.

Today, information technologies (for example, computer programs/databases, Internet facilities) have provided "excellent opportunities for students to learn without requiring the teacher to transmit available information", which necessitates the transition from a paradigm from a teacher-centered and student-centered education (for example, peer education), during which students should show great initiative and responsibility for managing their own learning and education / development identity. In peer education, students will build their own sense and understanding of what they need to learn. In fact, students will be involved in the search for, collecting, analyzing, evaluating, integrating themselves intellectually, emotionally and socially in "constructive conversation" and learning by talking and questioning one another's views and reaching consensus or disagreement. Peer education is optimized when included as an integral component of the curriculum, focusing on:

Creating a conducive learning environment: Students should strengthen mutual respect and trust in each other so that they "feel free to express opinions, test ideas, ask for, or offer assistance when necessary." Peer education can be further strengthened if "the environment of mutual assistance... continues with time and beyond class". Thus, students individually and collectively are accountable for optimizing their own learning and achievements. Learning in small collaborative groups: many of the key elements of effective peer education are often included in the development of small collaborative learning, and the group study better learns, lasts longer, perceives educational experience better and increases self-esteem." In addition, "peer support... is a powerful psychological ballast for critical thinking efforts."

In addition to acquiring knowledge about knowledge,

In addition to acquiring knowledge about knowledge, peer education, especially in small joint groups, fosters and contributes to the development of:

- self-directed learning skills and, thus, lays the groundwork for continuous continuous self-education of critical thinking and problem-solving skills;

- communication, interpersonal and team skills; and learning through yourself, peer assessment and critical thinking.

Peer education also strongly motivates learning, often attributed to the joyous joy of learning in small groups. The results of peer education ultimately depend on the design strategy, the ultimate goal of the course, the promotion of teacher skills and the commitment of students and teachers. Peer education is an

educational practice in which students interact with students to achieve educational goals.

According to the review of Topping's literature, surprisingly few studies were conducted either in dyadic mutual peer-to-peer learning, or in the same year. He identified only 10 studies, all with a very narrow empirical focus. This suggests that the learning model, rather than the learning model, is still the most common way of understanding how students help each other. Although the training model is valuable, we must also consider the learning process itself if we want to make the best use of peers as a resource for learning.

In conclusion, while word and song play is a means of raising children's speech, as well as teaching them a sense of excellence, Uzbek national musical plays an effective way of educating children in their ability to grow physically and spiritually.

LIST OF USED LITERATURE:

1. National Law of the Republic of Uzbekistan "On Education" - National Program for the Preparation of Certificates "-" The Barkamol - The Basis of Development of Uzbekistan ", T. -Sharq Publishing House, 1997, pages 20-29, pages 32-61.
2. H. Nurmatov and others. -Music. Secondary school textbook for 1st grade. T; - G'ulom Publishing House. 1998
3. H. Nurmatov and others. -Music. Secondary school textbook for 2nd grade. T; - G'. Gulom edition. 2001

SECTION: PHYSICAL CULTURE

Kuldachova N. B.
Université d'Etat de Boukhara
(Boukhara, Ouzbékistan)

LE SPORT EST UN PHENOMENE UNIVERSEL DANS LE TEMPS ET DANS L'ESPACE HUMAIN

This article is about sports, sport terms and classification of sports.

Мазкур мақолада “спорт”, “спорт” термини ҳамда “спорт” таснифлари ҳақида фикр юритилади.

В статье даются рассуждения анализа классификаций о понятиях «спорт, спортивные термины».

Le terme de «sport» a pour racine le mot de vieux français *desport* qui signifie «divertissement, plaisir physique ou de l'esprit»¹. En traversant la Manche, *desport* se mue en «sport» et évacue de son champ la notion générale de loisirs pour se concentrer sur les seules activités physiques et mentales.

Selon l'interprétation large de la notion, le sport est un phénomène universel dans le temps et dans l'espace humain.

Le sport est un ensemble d'exercices physiques ou mentaux se pratiquant sous forme de jeux individuels ou collectifs pouvant donner lieu à des compétitions. Le sport est un phénomène quasi universel dans le temps et dans l'espace humain.

Le vocabulaire des sports ne cesse donc d'évoluer et d'enrichir la langue française.

La langue allemande admet aussi le terme «sport» et sa définition anglaise en 1831; la France en fait usage pour la première fois dès 1828².

Le sport moderne se définit par quatre éléments indispensables:

1. La mise en œuvre d'une ou plusieurs qualités physiques: activités d'endurance, de résistance, de force, de coordination, d'adresse, de souplesse, etc.
2. Une activité institutionnalisée, ses règles tendent à être identiques pour l'ensemble de la planète
3. Une pratique majoritairement orientée vers la compétition
4. Une pratique fédérée (sous la tutelle d'une fédération sportive).

Ces piliers qui mettent surtout en avant l'organisation des différentes disciplines sportives n'excluent nullement les pratiques comme le sport-loisir, le sport-aventure, le sport-santé, le sport scolaire ou l'éducation physique et sportive.

Athlétisme, football, handball, rugby, basket-ball, ski, natation, tir, escalade, équitation, char à voile, course à pied, hockey sur gazon ou sur glace, etc. sont autant de sports modernes ayant contribué à l'enrichissement et à l'évolution de la langue. La productivité lexicale dès le milieu du XIXe siècle (émergence du sport moderne) est, dans le domaine des sports, très féconde. La langue des sports

aujourd'hui est tout à fait intégrée dans la culture langagière de chacun.

Pour cette raison, l'étude linguistique du sport et de sa terminologie paraît incontournable. La définition du terme sport, elle-même, a subi des évolutions depuis le *Nouveau Petit Larousse* de 1945. Celui-ci met l'accent sur l'aspect hygiénique de l'exercice physique, qui doit fortifier le corps et constituer un bienfait pour l'esprit; cette activité ne doit pas être gratuite mais profiter à la société. Dix ans plus tard, sont ajoutées les notions de loyauté, d'énergie, de persévérance et de décision et c'est seulement à la fin des années 1960 que l'on retrouve les traits définitionnels encore pertinents aujourd'hui.

On parle souvent du sport. C'est probablement à tort car s'il existe des caractéristiques communes à l'ensemble des sports, il faut bien reconnaître que les différences sont grandes entre par exemple le football, le parachute, le judo et l'athlétisme. Pour mettre de l'ordre dans cette diversité, on peut regrouper les *activités sportives* par catégories, c'est-à-dire en faire une classification. Cette classification se fait selon plusieurs critères. On peut imaginer une catégorie de sports olympiques ou non-olympiques, celle des sports paralympiques, ou encore celle des sports dits nationaux.

Les sports olympiques Le programme actuel des *Jeux Olympiques* comprend 35 sports et près de 400 *épreuves*. Il ne faut cependant pas oublier les sports olympiques passés (rugby, polo, golf, etc.), qui figuraient au programme olympique autrefois, et les sports reconnus (alpinisme, bridge, roller, surf, etc.) par le Comité International Olympique (CIO). Les Fédérations Internationales de sports (FI) qui administrent ces sports s'engagent à avoir des statuts, des pratiques et des activités conformes à la Charte Olympique.

Les sports olympiques sont divisés selon la saison où ils sont pratiqués, c'est-à-dire ceux d'été et ceux d'hiver. On compte 28 sports d'été avec 35 disciplines et 302 épreuves, et 7 d'hiver avec 15 disciplines (84 épreuves).

La classification des sports facilite la description synthétique d'un sport. Il est ainsi aisé de comprendre qu'un sport dit « nautique » est pratiqué non sur terre mais dans un milieu aquatique ouvert. Les sports peuvent donc être subdivisés en catégories particulières selon leur caractère, de l'engin utilisé, de la technique, du terrain sur lequel ils sont pratiqués, etc. Les activités physiques et sportives constituent un élément important de l'éducation, de la culture, de l'intégration et de la vie sociale. Elles contribuent notamment à la lutte contre l'échec scolaire et à la réduction des inégalités sociales et culturelles, ainsi qu'à la santé. La promotion et le développement des activités physiques et sportives pour tous, notamment pour les personnes handicapées, sont d'intérêt général (Petiot, G. (1982). *Le Robert des sports*. Dictionnaire de la langue des sports, Le Robert).

Les sports paralympiques sont pratiqués par des athlètes handicapés. Ces sports sont organisés parallèlement avec des Jeux Olympiques et sont ainsi considérés comme solidaires de ces derniers. Les premiers Jeux paralympiques d'été ont eu lieu en 1952 à Stoke Mandeville (Royaume-Uni) et les premiers Jeux paralympiques d'hiver en 1976 à Örnsköldsvik (Suède). Les sports paralympiques, qui sont actuellement au programme des Jeux, sont: athlétisme, boccia, basketball en *fauteuil roulant*, cyclisme, équitation, escrime en *fauteuil roulant*, football à 5 (pratiqué par des *athlètes malvoyants* ou *non-voyants*), football à 7 (*athlètes handicapés moteurs*), goal-ball (sport de ballon pratiqué par des athlètes mal

voyants ou non-voyants avec un ballon sonore), haltérophilie, judo (athlètes malvoyants ou non-voyants), natation, rugby en fauteuil roulant, tennis en fauteuil roulant, tennis de table, tir à l'arc, tir sportif, voile, volley-ball assis (athlètes handicapés moteurs).

Les sports qui s'efforcent à devenir les sports olympiques le plus tôt possible, sont déjà reconnus par le Comité International Olympique, sont par exemple roller, polo, bridge, échecs, bowling, danse sportive, surf, squash, ski nautique, etc.

Les sports nationaux sont les activités sportives pratiquées essentiellement dans le pays d'origine, ou ont une popularité importante dans d'autres pays: la pétanque et *les boules* en France, le bridge et le polo en Angleterre, la pelote basque ou la corrida en Espagne, le baseball ou le football américain aux États-Unis, le surf en Australie, le tennis de table en Chine, le hockey sur glace au Canada. Le football étant le sport national dans plusieurs pays d'Europe, d'Amérique Latine ou d'Afrique. Dans les pays scandinaves, c'est le ski nordique, tandis que le ski alpin est un sport national dans les pays européens des Alpes (Autriche, Suisse, Allemagne, France, Italie). En République tchèque, il existe un sport spécifique, c'est le « *football-tennis* ». Il est pratiqué comme une activité de loisir, d'entretien physique et surtout de plaisir.

Actuellement, les lexicographes s'accordent pour définir le sport comme étant une activité physique, donc une activité qui met en action le corps, en partie ou en totalité ou qui engage le corps dans l'action, intégrant une composante ludique qui confère à l'activité son caractère de gratuité et de plaisir.

RÉFÉRENCES

1. Dauzat Albert (s.d.), Nouveau dictionnaire étymologique et historique, Paris, Larousse, 1971, p. 709
2. Hubscher Ronald (s.d.), L'histoire en mouvements, Paris, Armand Colin, 1992, p. 58 (chapitre « le sport: un objet mal identifié »)

MODERN SCIENTIFIC CHALLENGES AND TRENDS

Executive Editor-in-Chief: PhD Oleh M. Vodianyi

JUNE 2018

ISSUE 3

The results of scientific researches, errors or omissions are the authors' responsibility

Founder: "iScience" Sp. z o. o.,
NIP 5272815428

Subscribe to print 30/06/2018. Format 60×90/16.
Edition of 100 copies.

Printed by "iScience" Sp. z o. o.
info@sciencecentrum.pl, <https://sciencecentrum.pl>

